

עיר וקדיש מן שמיא נחית

כִּי לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי זְרַעוֹ

מאמר

התגלות נפלא

מסוד

גדולת התנא האלקי

רשב"י זיע"א

שגילה הגה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

מתוך ההקדמה לספרו הקדוש 'ליקוטי מוהר"ן'
בתוספת הערות מתוך הפירוש 'נעימות נצח'

עם תפילה על ציון הרשב"י

יוצא לאור ע"י מכון נחלת צבי, ירושלים

זה השער לה' צדיקים יבואו בו

סדרת ליקוטי מוהר"ן עם הפירוש הנפלא 'נעימות נצח'

סדרת ליקוטי מוהר"ן עם פירוש נעימות נצח, מבארת את תורתו העמוקה של רבי נתן ביהדות. ביאור נעימות נצח מביסס על פירושים של גדולי תלמידיו של רבנו - רבי נתן ב'ליקוטי הלכות', 'הפרשאות לחכמה' להרב מטשעוהרין, 'מי רחל' להרב אהרן מטפליק ר"ל (מחבר השתפכות רמז), ו'ביאור הליקוטים' להר"ר אברהם כ"ר נתן מטולטשין. בספר משוכנים גם פירושים רבים מן הממורות שבעל-פה של אגני חסידי ברסלב, כפי שקיבל מהם המחבר.

כל הציטוטים והדמיונים שמביא רבנו בדבריו מובאים בשלמותם (מבוארים בהרחבה, למן פסוקי התנ"ך ומפרשיהם, דרך רביי תל"ל ועד לדברי הוגהר והא"י. כמו חביותא, מוכן הביאור את הלמוד להבנת דברי רבנו לעומקם, וקוטם בעבודת ה' היום-יומית.

ביאור נעימות נצח וזה להסכמותיהם הנלהבות של אגני וחשובי חסידי ברסלב, דעה"ג ר' זלמן נחמיה גלדברג שליט"א, וחברי הבר"ץ שליט"א, והתקבל בחיבה אצל לומדי ליקוטי מוהר"ן בעולם כולו. הביאור יוצא לאור גם באנגלית, בספרדית ובצרפתית.

כרך ראשון (496 עמודים) תורת א-ט	כרך שני (512 עמודים) תורת י-ט	כרך שלישי (448 עמודים) תורת כ-כ"ה	כרך רביעי (544 עמודים) תורת כ"ז-ל"ט	כרך חמישי חדש! תורת ס"ב-ג	כרך שישי בשלבי עריכה
---------------------------------------	-------------------------------------	---	---	---------------------------------	----------------------------

להזמנות התקשרו עכשיו מכון נחלת צבי:

טל: 02-582-4641

פקס: 02-582-5542 / או בחנויות הספרים

בס"ד
בעזרת השם יתברך

מאמר
הבטחת התנא האלקי
רשב"י זיע"א

שלא תשתכח התורה מישראל

מתוך הספר הקדוש ליקוטי מוהר"ן
מוהרה"ק רבי נחמן מברסלב זיע"א
בתוספת הערות מתוך
פירוש 'נעימות נצח'

יוצא לאור (לכבוד הילולא דרשב"י)

על ידי מכון נחלת צבי,

להפצת תורת מוהר"ן מברסלב זיע"א

רח' אביננדב 8 ירושלים, ת.ד. 5370 ירושלים 91053

טל: 02-582-4641 פקס: 02-582-5542

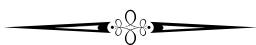
לְכוּ חֲזוּ מַפְעָלוֹת ה' הַתְּנַלּוֹת נִפְלְאוֹ, מִסּוּד גְּדֻלַּת הַתְּנַא
הַאֱלֹקִי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי וְל':

רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי. הִבְטִיחַ שְׁלֵא תִשְׁתַּכַּח תּוֹרַה מִיִּשְׂרָאֵל עַל
יָדוֹ. כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָה (שֶׁבַת קִלְח):

'כְּשֶׁנִּכְנסוּ רַבּוֹתֵינוּ לְכֶרֶם בִּיבְנֵה אָמְרוּ: עֵתִידָה תּוֹרַה שֶׁתִּשְׁתַּכַּח
מִיִּשְׂרָאֵל וְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי שְׁלֵא תִשְׁתַּכַּח. שְׁנֵאמַר: "כִּי
לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי זְרַעוֹ". וְכַמּוּבָא בְּזוֹהַר (נְשֵׂא קַבְדִּי): 'בְּהַאי חֲבוּרָא
דָּאִיהוּ סֵפֶר הַזֹּהַר יִפְקוּן בֵּה מִן גְּלוּתָא:

וְעַתָּה בּוֹא וְרֵאֵה וְהִבֵּן. נִפְלְאוֹת נִסְתָּרוֹת שֶׁל תּוֹרַתְנוּ הִקְדוּשָׁה. כִּי
עַל בֶּן סַמּוּד רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי עֲצָמוּ עַל זֶה הַפְּסוּק כִּי לֹא תִשְׁכַּח
מִפִּי זְרַעוֹ. כִּי בְּאֵמַת בְּזֶה הַפְּסוּק בְּעֲצָמוֹ. מְרָמוּ וְנִסְתָּר סוּד הַזֶּה.
שְׁעַל-יָדֵי זְרַעוֹ שֶׁל יוֹחָאי. שֶׁהוּא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי. עַל יָדוֹ לֹא
תִשְׁתַּכַּח הַתּוֹרָה מִיִּשְׂרָאֵל. כִּי סוֹפֵי תַבּוֹת שֶׁל זֶה הַפְּסוּק כִּי לֹא
תִשְׁכַּח מִפִּי זְרַעוֹ הֵם אוֹתֵיּוֹת יוֹחָאי וְזֶה שְׁמְרָמוּ וּמְנַלָּה הַפְּסוּק.
כִּי לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי זְרַעוֹ, מִפִּי זְרַעוֹ דִּיקָא הֵינּוּ מִפִּי זְרַעוֹ שֶׁל זֶה
בְּעֲצָמוֹ שֶׁהוּא מְרָמוּ וְנִסְתָּר בְּזֶה הַפְּסוּק. שֶׁהוּא הַתְּנַא יוֹחָאי. כִּי
עַל-יָדֵי זְרַעוֹ שֶׁל יוֹחָאי שְׁמְרָמוּ בְּזֶה הַפְּסוּק בְּסוֹפֵי תַבּוֹת כַּנֵּ"ל.
שֶׁהוּא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי. עַל יָדוֹ לֹא תִשְׁכַּח הַתּוֹרָה. כִּי בְּזוֹהַר
דָּא יִפְקוּן מִן גְּלוּתָא כַּנֵּ"ל:

וְדַע שֶׁסּוּד רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּעֲצָמוֹ. הוּא מְרָמוּ בְּפְסוּק אַחַר. כִּי דַע כִּי
הַתְּנַא הִקְדוּשׁ רַבִּי שְׁמַעוֹן הוּא בְּחִינַת (דְּנִיּאֵל ד): עֵיר וְיִקְדִישׁ מִן
שְׁמִיּא נִחִית רְאִשֵׁי-תַבּוֹת שְׁמַעוֹן וְכוּ':

לְכוּ חֲזוּ מִפְעֻלוֹת ה' הַתְגַּלוֹת נִפְלָא מְסוֹד גְּדֻלַּת הַתְנַא הָאֱלֹקִי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי ז"ל:

פירוש נעימות נצח

ואו לכו חזו. תורה זו אודות גדולת התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי, נאמרה על ידי הרה"ק רבי נחמן מברסלב זיע"א, נכדו של הבעל שם טוב הקדוש, ביום ד' באייר, ה'תק"ע. ארבעה ימים קודם לכן, בליל שבת, פרצה שריפה גדולה בעיירה ברסלב אשר כילתה כמעט את כל בתי התושבים, וביתו של הרה"ק רבי נחמן - שהתגורר באותה עת בברסלב - בתוכם. כבר בעבר גילה רבי נחמן כי רצונו להיקבר בבית העלמין באומן, שבו נקברו רבבות יהודים שנפטרו על קידוש השם, בטבח שאירע שם בשנת תקכ"ח. ביום ראשון שלמחרת השריפה, הגיע שליח ובידו בקשה מתושבי העיירה אומן, שרבי נחמן יעבור להתגורר באומן. לשמע הבקשה האדימו פני רבי נחמן. הוא הביין, שהודעה זו היא מסר משמים המורה לו שימיו מתקרבים לקצם, וכי הוא נקרא להשיב את נשמתו (ימי מוהרנ"ת מה; באש ובמים קעה). הוא יצא לאומן ביום שלישי, ובמהלך המסע אמר רבי נחמן למלוויו תורה זו (ראה חיי מוהר"ן קפה, קפט). המיוחד שבעיתוי זה יתבאר בהמשך. תורה זו מופיעה כהקדמה לספר 'ליקוטי מוהר"ן'. היא הודפסה ככל הנראה כבר במהדורה הראשונה של 'ליקוטי מוהר"ן תניינא' (החלק השני של 'ליקוטי מוהר"ן'), בשנת תקע"א, לאחר הסתלקותו של מוהר"ן. המהדורה הראשונה של 'ליקוטי-מוהר"ן', הודפסה בשנת תקס"ח עוד בחיי המחבר, לפני שגילה תורה זו.

לְכוּ חֲזוּ מִפְעֻלוֹת ה' הַתְגַּלוֹת נִפְלָא מְסוֹד גְּדֻלַּת הַתְנַא הָאֱלֹקִי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי ז"ל:

ובו רבי שמעון בר-יוחאי, הרשב"י, היה תלמידו המובהק של רבי עקיבא ואחד מגדולי התנאים בדורו. מלבד היותו מגדולי התנאים המופיעים במשנה, הוא חיבר גם את ספר הזוהר הקדוש (שהושלם על-ידי בני חבורתו), וגם את 'ספרי', מדרש על החומשים במדבר ודברים. האר"י הק' מבאר את שורש נשמותיהם של רבי עקיבא ותלמידו הרשב"י. מדבריו מובן מדוע דווקא הרשב"י, יותר משאר התלמידים, היה ביכולתו לעסוק במעמקי הנסתר שבתורה ובקבלה ולגלותם (ראה שער הגלגולים כו, דף עא). בירושלמי (סנהדרין א: ב) מסופר שכאשר מינה רבי עקיבא קודם פטירתו את תלמידו, הוא אמר "ישב רבי מאיר תחילה". לשמע הדברים, ממשיכה הגמרא: "נתכרכמו פני רבי שמעון. אמר לו רבי עקיבא: דייך שאני ובוראך מכירין כוחך".

הגמרא מספרת גם כי לרבי עקיבא היו עשרים וארבעה אלף תלמידים, כולם תלמידי-חכמים גדולים וקדושים. עם זאת, תוך תקופה קצרה - שלושים ושלושה ימים בספירת

רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי הִבְטִיחַ שְׁלֹא תִשְׁתַּכַּח תּוֹרַת מִיִּשְׂרָאֵל עַל יָדוֹ. כְּמוֹכָא בְּרַבְרִי רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה (שבת קלח, ב): 'כְּשֶׁנִּכְנְסוּ רַבּוֹתֵינוּ לְפָרֶם בִּיבְנָה אָמְרוּ: עֲתִידָה תּוֹרַת שְׁתַּשְׁתַּכַּח מִיִּשְׂרָאֵל,

פירוש נעימות נצח

העומר - נפטרו כולם, על שלא נהגו כבוד איש ברעהו. כפטירתם נותר העולם שמים ללא תורה, עד שבא רבי עקיבא ולימד חמישה תלמידים חדשים: רבי מאיר, רבי יהודה, רבי יוסי, רבי שמעון בר-יוחאי ורבי נחמיה. בזכות חמישה צדיקים אלה, שהיו מאוחר יותר לחכמי המשנה, נשתמרה התורה בעם-ישראל (יבמות סב, ב; סנהדרין פו, א). רבי נתן מסביר כי מה שחסר, בכבוד ובאחדות בין עשרים וארבעה אלף תלמידיו של רבי עקיבא, הושלם על-ידי רבי שמעון בר-יוחאי ותלמידיו. לכן אנו מוצאים, שהזוהר משבח פעמים רבות את החבורה הקדושה והאחדות שהיה ביניהם, ומבהיר שהאהבה ששררה ביניהם היא אשר אפשרה לרבי שמעון לגלות את הלימוד הפנימי של תורת הנסתר, כפי שמופיע בזוהר: "אנן בחביבותא תליא מילתא". במובן זה, מוסיף ר' נתן, רשב"י ותלמידיו היוו תיקון לתלמידים שמתו (ליקוטי הלכות, ראש-חודש ו; ראה הגדת ברסלב, נספח ג: ל"ג בעומר: בשבחי רבי שמעון).

רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי הִבְטִיחַ שְׁלֹא תִשְׁתַּכַּח תּוֹרַת מִיִּשְׂרָאֵל עַל יָדוֹ. כְּמוֹכָא בְּרַבְרִי רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה: 'כְּשֶׁנִּכְנְסוּ רַבּוֹתֵינוּ לְפָרֶם בִּיבְנָה

ג] כשהיה בית-המקדש קיים, שכנה הסנהדרין הגדולה - בית-הדין הגדול של עם-ישראל - בסמוך לו, בלשכת הגזית. עוד לפני חורבן המקדש (ג' תתכ"ח), הגלו הרומאים את הסנהדרין מלשכת הגזית עשר גלויות, תחת הנהגתו של ראש הסנהדרין (ראה ראש-השנה לא, א). יבנה שימשה פעמיים כמקום משכנה של הסנהדרין. הפעם הראשונה הייתה בחייו של רבי יוחנן בן-זכאי. עם פטירתו, עברה הסנהדרין לאושא, תחת נשיאותו של רבן גמליאל. עשר שנים מאוחר יותר, חזרה הסנהדרין, עדיין תחת נשיאותו של רבן גמליאל, ליבנה. הסנהדרין של רבן גמליאל כללה את רבי אליעזר, רבי יהושע, רבי עקיבא וחבריו, עשרת הרוגי המלכות. (חמשת תלמידיו של רבי עקיבא היו עדיין תלמידים באותה עת.) אילוצה של הסנהדרין לנודד שוב ושוב, היה חלק מניסיונה של המלכות הרומאית להכחיד את תורת ישראל על-ידי עקירת מרכזי התורה. נשיאי הסנהדרין, צאצאי מלכות בית דוד, נחשבו במיוחד לאויבים בעיני הרומאים, שכן הם ראו בנשיאים אלו סמל לשלטון יהודי מתמשך, ומשום כך נחשבה נשיאותם הנמשכת כאיום על השתלטות הרומאים (גלויות סנהדרין).

'כְּשֶׁנִּכְנְסוּ רַבּוֹתֵינוּ לְפָרֶם בִּיבְנָה אָמְרוּ: עֲתִידָה תּוֹרַת שְׁתַּשְׁתַּכַּח מִיִּשְׂרָאֵל,
ו] לאחר חורבן בית-המקדש, הטילו הרומאים גזירות קשות על עם-ישראל, ובכללן

וְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי שְׁלֵא תִשְׁתַּכַּח. שְׁנֵאמַר: "כִּי לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי זְרַעוֹ".

פירוש נעימות נצח

איסור על לימוד תורה, שמירת שבת, טהרת המשפחה ומילה - כולן מצוות ששמרו על העם היהודי כנברל מהרומאים. אפילו על קיומן של מצוות שלא היו גלויות כל-כך - כמו תפילין, מצה ולולב - היו גוזרים עונש מוות (ראה שבת קל, א; מכילתא יתרו ו). משום כך נודע דורו של רבי שמעון כ'דור שמד' (חורבן ונטישת האמונה), ובמהלכו סבלו היהודים ללא הרף מידיהם של הרומאים. לאחר שנוכחו החכמים, בחורבן ובערעור חומות היהדות תחת ידיהם המדכאות של הרומאים, ניבאו מנהיגי הדור, 'רבותינו', כי הסבל והדיכוי יובילו גם לשואה רוחנית ואפילו להתבוללות, כלומר: לשכחה מוחלטת של התורה והמצוות (ראה הרי"ף על עין-יעקב, שבת קלח, ב). החכמים הסתמכו על דברי הנביא (עמוס ח יא ב) "הנה ימים באים נאם ה' אלהים, והשלחתי רעב בארץ, לא רעב ללחם ולא צמא למים, כי אם לשמע את דברי ה', ונעו מים עד ים, ומצפון ועד מזרח ישוטטו לבקש את דבר ה', ולא ימצאו".

וְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי שְׁלֵא תִשְׁתַּכַּח. שְׁנֵאמַר: "כִּי לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי זְרַעוֹ".

והו רבי שמעון, לעומת זאת, ניצב לבדו כנגד החכמים, מנהיגי הדור, והבטיח שהתורה לא תישכח לעולם. הוא ביסס את דבריו על הפסוק (דברים לא כא): "כי לא תשכח מפי זרעו". המפרשים מסבירים כי החכמים סברו שפסוק זה מתייחס לשירת האיזנו בלבד (האיזנו, דברים לב). רק שירה זו תישאר לנצח בקרב עם-ישראל, ולא שאר התורה. רבי שמעון, לעומתם, ראה בפסוק זה הבטחה לכל התורה כולה. אמת, רבי שמעון מודה לחכמים, שיבואו ימים שבהם לא יהיו נהירים דברי התורה בשלמות, בשל כל המחלוקות וחילוקי הדעות בין תלמידי החכמים, וזהו הרעב והצמא לדבר ה' עליו מדובר בפסוק. אבל התורה עצמה, כמכלול, לא תישכח. רבי נחמן יסביר מיד, על מה סמך הרשב"י עצמו בהבטחתו, בניגוד לכל גדולי החכמים.

מתעוררת השאלה האם ויכוח זה, אודות עתידה של התורה, התרחש כאשר שהתה הסנהדרין ביבנה, או מאוחר יותר, לאחר שהסנהדרין עברה לאושא בפעם השנייה, ומשם לשפרעם. סביר יותר שהדבר אירע כאשר הסנהדרין שהתה בשפרעם, בעת שרבי שמעון כבר הוכר כאחד התנאים ומנהיגי הדור, עד שאפילו הרומאים ביקשו להרגו (ראה שבת לג, ב). שכן, ביבנה היה רבי שמעון רק אחד מתלמידי רבי עקיבא, גם אם מהגדולים והחשובים שבהם (ראה ברכות, כח, א). לכן פחות מתקבל על הדעת שדברי רבי שמעון ביבנה נאמרו באותה העת כתלמיד, נגד דברי זקני החכמים שבאותו הדור. עם זאת, אם אכן נאמרו הדברים באותה העת, הרי שהערבות של רבי שמעון לעתיד קיום התורה, בהסתמכו על פירושו לפסוק, מקבלת משמעות יתירה.

וּכְמִבְּאֵר בְּזוּהַר: 'בְּהַאי חֲבוּרָא דְאִיהוּ סִפְרֵהּ הַזֶּה יִפְקֹן בֵּיהּ מִן גְּלוּתָא'.

פירוש נעימות נצח

וּכְמִבְּאֵר בְּזוּהַר: 'בְּהַאי חֲבוּרָא דְאִיהוּ סִפְרֵהּ הַזֶּה יִפְקֹן בֵּיהּ מִן גְּלוּתָא'.

וּ מובאה זו, מופיעה ב'רעיא מהימנא' (זוהר ח"ג נשא קכד, ב), השם שניתן לחלקי הזוהר אשר התגלו על-ידי משה רבנו, "הרועה הנאמן", כאשר הוא ירד לשיבתו של רשב"י ולימד שם. הדברים נאמרו על-ידי אליהו הנביא, בעת שפירש את דיני סוטה שנסתרה (במדבר ה יא לא). אליהו הנביא מדמה את עם-ישראל בגלות לסוטה, שאין ידוע אם היא טהורה עד שתשתה מהמים המרים. כך עם ישראל, בגלל שהתערב בהם הערב רב, נעשה עם ישראל כולו כעץ הדעת טוב ורע, ונעשו מעורבים טוב ורע, מתוק ומר. וכאשר הערב רב הסית את עם ישראל, נחשבו כל עם ישראל כאילו כולו רע, כולו מר, והוצרכו להיבדק במי מרה, כדי לגלות אם הם טהורים. ואמנם כאשר השליך משה את העץ המר אל המים, (ויורה ה' עץ וישלך אל המים, שמות ט"ו, כה) 'וימתקו המים', ואז נתגלה שישראל היו טהורים.

אליהו הנביא ממשיך: כך יהיה גם לעתיד שהקב"ה יבחן את עם ישראל ויצרף אותם על ידי מרירות הגלות. ואלו שיעמדו בניסיונות ומרירות הגלות באמונה בשלימות, הם יתבררו וישארו קיימים לעתיד. אבל הרשעים, הנשמות שמצד הרע, על ידי שיטעמו את טעם המר של הגלות, יפלו מהאמונה ויאבדו, ולא ישוכו לארץ ישראל בעת קיבוץ הגלויות.

ממשיך הזוהר: אבל אלו הנשמות שאחוזים בעץ החיים, הם החכמים שהשיגו תבונות התורה, סודות התורה, של ספר הזוהר, ששורשה זוהרה דאימא עלאה (=הזוהר של ספירת בינה אימא דאצילות), שורש התשובה, מכיוון ששיגו את התורה שבעץ החיים, ובלשון הזוהר: 'ובגין דעתידין ישראל למטעם מאילנא דחיי דאיהו ספר הזוהר יפקון ביה מן גלותא ברחמי' - ומכיוון שבאחרית הימים, עתידים ישראל, גם אלו שעסקו תמיד בתורת הנגלה, לטעום מעץ החיים, שהם סודות התורה של ספר הזוהר, בזכות זה, יצאו מהגלות באחרית הימים ברחמים, ללא מרירות שעבוד הגלות. כי יזדככו על ידי קדושת ספר הזוהר (משום שעל-ידי הנסתר שבתורה הנשמה מיטהרת ומתנקה מכל תערוכות). (זוהר ח"ג קכד, ב; ראה מתוק מדבש).

תורת הנסתר מרמזת לעץ החיים, משום שאין בה שום אחיזת הרע. ואילו התורה הנגלית (בפרט התורה שבעל פה, המשנה והתלמוד) מרמזת לעץ הדעת טוב-ורע. אין הכוונה חלילה לדיני התורה עצמם, שהם טהורים ואין בהם שום אחיזת הרע. אולם מכיוון שהתורה הנגלית עוסקת לטהר או לטמא, לאסור או להתיר, נמצא, שהיא עוסקת בגוף

הדבר שיש בו אחיזת טוב ורע, בדומה לעץ הדעת המעורב טוב ורע. יתירה מכך, הקושיות והבידורים שיש בתורת הנגלה, הם מצד הרע בדבר שצריך לברר. לכן, כל עוד עוסקים רק בתורת הנגלה, עדיין יש את המרירות שצריכים לעבור על מנת לברר הטוב, בדומה לסוטה שצריכה לעבור מרירות על מנת לגלות את טהרתה. אולם בהגיע העת שבה יטעמו כל ישראל מעץ החיים - ספר הזוהר - פנימיות התורה וסודותיה, שאין בה אחיזת הרע כלל, הם יודככו על ידי עצם הלימוד, ולכן, הם ייגאלו מהגלות בשובה וברחמים, ללא מרירות השעבוד (שם).

אין הדבר אומר, שעל יהודי להימנע מלימוד התורה הנגלית. אדרבה, רק באמצעות לימוד זה אפשר להגיע לדרגה גבוהה של הטוב ולהימנע ממידות רעות ומהרע בכלל. תהליך זה הינו הכרח לזיכוך האדם. הלימוד הנגלה הוא אשר סולל את הדרך לדרגות הגבוהות יותר של התורה, פנימיות התורה, המכילה את רזי הקבלה. הנסתר מאיר את הכוונה הפנימית של דיני התורה וסודותיה, ויש בו את הכוח לקרב את עם ישראל לבוורא, בתכלית הקירוב והדבקות. כאשר יבוא משיח, ייכנע הרע לחלוטין. משום שהנסתר שבתורה, עץ החיים, יתגלה לכול. השגה והבנה של סתרי התורה והשגה והבנה של גילוי אלוקות, הם אותה בחינה, אשר תתגלה בעת ביאת המשיח. גילוי רצון הבורא, מעצם הגדרתו, יגלה לעין-כול את השקר שברע. תורת הנסתר היא, אם-כן, האמצעי להכנעה גמורה של הרע. כוח נסתר זה של התורה, הנמשך ממקור עליון, הוא אשר השיג רבי שמעון, והעביר לדורות הבאים. הגילויים שגילה ולימד מאפשרים לעם-ישראל לחפש ולמצוא את האלוקות גם במקומות הנסתרים ביותר. לכן רק רבי שמעון - שקיבל רשות ממרום לגלות את סתרי התורה - הוא זה שיכול היה לקבוע בוודאות כי התורה לא תישכח מעם-ישראל.

ר' נתן מקשר זאת עם דברי חז"ל (אבות ה: א), שהעולם נברא בעשרה מאמרות, שהראשון שבהם היה "בראשית" (ראה מגילה, כא, ב). דהיינו: הפתיחה של חומש בראשית כוללת עשרה מאמרות (ציוויים ודיבורים), שכל מאמר - דיבור - מהם, מבטא חלק אחר של שלבי הבריאה. עם זאת, עיון מדוקדק בפסוקים יגלה כי המילה "ויאמר", המקדימה כל אחד מהמאמרות, מופיעה רק תשע פעמים. חכמינו דרשו זאת (ראש-השנה לב, א) ואמרו שהמילה הראשונה, "בראשית", אף היא מאמר, 'מאמר סתום' - המאמר הנסתר. בעוד תשעת המאמרים הגלויים מבטאים את האלוקות, ומתייחסים לזכירת התורה, המאמר הנסתר מציין את שכחת התורה, כאשר היא נסתרת מהאדם. עם זאת, המאמר הנסתר הוא הראשון מבין עשרה, והגבוה מכולם. ומכיוון שהוא גבוה מכולם, הוא כולל את כל האחרים, ואפילו את חלקי הבריאה הרחוקים מאוד מה'. כיוון שרק האור הבא משיא הרוממות, יכול להאיר את כל הבריאה, עד הנקודה הרחוקה ביותר. אם יבקש אדם את אותו אור נסתר, המאמר הנסתר, יוכל לשוב מיד אל ה' (תורת נתן א). המאמר הנסתר מקיים את העולם גם כאשר התורה נשכחת, ואין בכוח תשעת המאמרות האחרים לקיימו. בהקשר שלנו, מאמר נסתר זה מתייחס לסתרי התורה - ספר הזוהר.

וְעַתָּה בּוֹא וּרְאֵה וְהִבֵּן, נִפְלְאוֹת נִסְתָּרוֹת שֶׁל תּוֹרַתְנוּ
הַקְּדוּשָׁה. כִּי עַל בֶּן סָמֶךְ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי עֲצָמוֹ
עַל זֶה הַפְּסוּק "כִּי לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי זִרְעוֹ". כִּי בְּאֵמֶת
בְּזֶה הַפְּסוּק בְּעֲצָמוֹ. מְרַמֵּז וְנִסְתָּר סוּד הַזֶּה. שְׁעַל-יָדֵי
זִרְעוֹ שֶׁל יוֹחָאֵי. שֶׁהוּא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי. עַל יְדוֹ
לֹא תִשְׁתַּכַּח הַתּוֹרָה מִיִּשְׂרָאֵל. כִּי סוֹפֵי תְבוֹת שֶׁל זֶה
הַפְּסוּק כִּי לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי זִרְעוֹ הֵם אוֹתִיּוֹת יוֹחָאֵי וְזֶה
שְׁמֵרְמֵז וּמְגַלֶּה הַפְּסוּק. כִּי לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי זִרְעוֹ, מִפִּי
זִרְעוֹ דִּיקָא הֵינּוּ מִפִּי זִרְעוֹ שֶׁל זֶה בְּעֲצָמוֹ שֶׁהוּא מְרַמֵּז
וְנִסְתָּר בְּזֶה הַפְּסוּק. שֶׁהוּא הַתְּנָא יוֹחָאֵי. כִּי עַל-יָדֵי
זִרְעוֹ שֶׁל יוֹחָאֵי שְׁמֵרְמֵז בְּזֶה הַפְּסוּק בְּסוֹפֵי תְבוֹת כַּנִּל.

פירוש נעימות נצח

הן "בראשית" והן תורתו של רשב"י נמשכים וכוללים אפילו את הרחוק מן הקדושה.
וְעַתָּה בּוֹא וּרְאֵה וְהִבֵּן, נִפְלְאוֹת נִסְתָּרוֹת שֶׁל תּוֹרַתְנוּ הַקְּדוּשָׁה. כִּי עַל בֶּן
סָמֶךְ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי עֲצָמוֹ עַל זֶה הַפְּסוּק "כִּי לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי זִרְעוֹ".
כִּי בְּאֵמֶת בְּזֶה הַפְּסוּק בְּעֲצָמוֹ. מְרַמֵּז וְנִסְתָּר סוּד הַזֶּה. שְׁעַל-יָדֵי זִרְעוֹ שֶׁל
יוֹחָאֵי. שֶׁהוּא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי. עַל יְדוֹ לֹא תִשְׁתַּכַּח הַתּוֹרָה מִיִּשְׂרָאֵל.
וז כאן מציג רבי נחמן את התובנה הראשונה של התורה: לבחירת הפסוק יש משמעות
עמוקה. למעשה, בתוך הפסוק עצמו טמונה ההוכחה, שדווקא בזכות רבי שמעון
והזוהר, לא ישכח עם-ישראל את התורה, ויזכה להיגאל מהגלות.
כִּי סוֹפֵי תְבוֹת שֶׁל זֶה הַפְּסוּק כִּי לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי זִרְעוֹ הֵם אוֹתִיּוֹת יוֹחָאֵי
וְזֶה שְׁמֵרְמֵז וּמְגַלֶּה הַפְּסוּק. כִּי לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי זִרְעוֹ, מִפִּי זִרְעוֹ דִּיקָא הֵינּוּ
מִפִּי זִרְעוֹ שֶׁל זֶה בְּעֲצָמוֹ שֶׁהוּא מְרַמֵּז וְנִסְתָּר בְּזֶה הַפְּסוּק. שֶׁהוּא הַתְּנָא
יוֹחָאֵי.

וזו למי הכוונה מפי זרעו, זרעו של מי? בפשטות הכוונה לעם ישראל, אולם טמון כאן
עומק נוסף: זרעו של זה אשר שמו רמוז באותיות הסופיות של כל אחת ממילות הפסוק
- "יוחאי", שהוא, רבי שמעון עצמו.

כִּי עַל-יָדֵי זִרְעוֹ שֶׁל יוֹחָאֵי שְׁמֵרְמֵז בְּזֶה הַפְּסוּק בְּסוֹפֵי תְבוֹת כַּנִּל. שֶׁהוּא

שְׁהוּא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי. עַל יְדוֹ לֹא תִשְׁכַּח הַתּוֹרָה.
כִּי בְּזַהַר דָּא יִפְקוֹן מִן גְּלוּתָא כְּנ"ל. וְדַע שְׁסוּד רַבִּי
שְׁמַעוֹן בְּעֵצְמוֹ הוּא מְרָמֵז בְּפִסְוֹק אַחַר. כִּי דַע כִּי
הַתְּנָא הַקְּדוּשׁ רַבִּי שְׁמַעוֹן הוּא בְּחִינַת: "עִיר וְקִדְיֵשׁ מִן
שְׁמַיָּא נְחִית" – רַאשֵׁי-תְבוֹת שְׁמַעוֹן וְכו':

פִּירוּשׁ נְעִימוֹת נֹצֵחַ

רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי. עַל יְדוֹ לֹא תִשְׁכַּח הַתּוֹרָה. כִּי בְּזַהַר דָּא יִפְקוֹן מִן
גְּלוּתָא כְּנ"ל.

וטו כיוון ששמו של רבי שמעון מרומז בפסוק "כי לא תשכח מפיו זרעו..." יכול היה לעמוד מול החכמים, למרות גדלותם, ולטעון שהתורה לא תישכח. מהי הערכות לכך? "מפיו זרעו", כלומר: הדבר מובטח על-ידי הלימוד והגילוי שיבואו מפיו של זרעו של יוחאי. בזכות לימוד סודות התורה - הזוהר, יהיה עם-ישראל ראוי להיגאל מהגלות. כעת מובן, למה נקט רבנו כבר בתחילת התורה, את הלשון שלא תשתכח התורה מישראל על ידו.

ר' נתן כותב: רבי שמעון עמל לגלות את רזי התורה העמוקים ביותר, במיוחד אלו המצויים באידרא רבא, אידרא זוטא וספרא דצניעותא - כולם חלקים מן הזוהר. חלקים אלו מסבירים את נסתרות ראשית הבריאה, לרבות שבירת הכלים ובניין הפרצופים האלוקיים שהתחולל לאחריה. יותר מכל, תורתו של רשב"י מוכיחה שלמרות הנפילה והפגמים הנובעים משבירת הכלים, התיקון עדיין אפשרי - על-ידי גילוי סתרי התורה. משום כך נאמר על רבי שמעון ותלמידיו כי הם היו התיקון של עשרים וארבעה אלף תלמידי רבי עקיבא שנפטר (הערה ב). אמנם, תלמידים אלה למדו את רזי התורה העמוקים, כולל שבירת הכלים, ברם, הם לא השיגו את התיקון שלאחריה כפי שרשב"י זכה להשיג. כך מובן מדוע סברו חכמי דורם כי התורה תישכח על-ידי עם-ישראל - כפי שמסומל בכלים השבורים של הבריאה. רבי שמעון, לעומתם, היה בקי בתורת התיקון, ולכן יכול היה להבטיח שהתורה לא תישכח (תורת נתן ב).

וְדַע שְׁסוּד רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּעֵצְמוֹ הוּא מְרָמֵז בְּפִסְוֹק אַחַר.

וְזוּ בְּפִסְוֹק הַרְאֵשׁוֹן, מְרומֵז רֶשֶׁב"י רַק כּוֹרְעוֹ שֶׁל אֲבִיו, רַבִּי יוֹחָאִי. כֵּאֵן מִגְּלַה רַבִּי נַחֲמָן תּוֹבְנָה שְׁנִייה: פִּסְוֹק שְׁמַרְמֵז עַל רַבִּי שְׁמַעוֹן עֲצָמוֹ.

כִּי דַע כִּי הַתְּנָא הַקְּדוּשׁ רַבִּי שְׁמַעוֹן הוּא בְּחִינַת: "עִיר וְקִדְיֵשׁ מִן שְׁמַיָּא
נְחִית" – רַאשֵׁי-תְבוֹת שְׁמַעוֹן וְכו':

וְיֵא וְהַאֲוִתוֹת הַרְאֵשׁוֹנוֹת שֶׁל הַפִּסְוֹק מִסְפֵּר דְּנִיָּאֵל (ד' י) וְיוֹצֵרוֹת אֶת הַמִּילָה 'שְׁמַעוֹן'. דָּבָר זֶה, מְלַמֵּד רַבִּי נַחֲמָן, מְרַמֵּז עַל רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּר-יוֹחָאִי עֲצָמוֹ. גַּם הִרְמֵז שֶׁבְּפִסְוֹק זֶה - אֵינוֹ

רמז בעלמא המציין את ראשי-תבות של שמו, אלא רמוז כאן המשמעות של עניינו של רבי שמעון. הפסוק מדבר על אודות המלך נבוכדנאצר הרשע. לנבוכדנאצר היה חלום: עץ יפה אשר קומתו מגיעה עד השמים. העץ, עמוס בפרות, היה גדול מספיק כדי לספק קיום ומחסה לכל הנבראים. נבוכדנאצר מתאר כיצד "מלאך קדוש, שליח משמים" קורא להשמדת העץ... דניאל נקרא להסביר את החלום. העץ, אמר דניאל, הנו נבוכדנאצר עצמו, שליט העולם כולו, שכל צורות החיים תלויות בו לשם קיומן והגנתן. עם זאת, בשל חטאיו, נבוכדנאצר "ייגרע" ויענש. הוא יהפוך לחיה לתקופה של שבע שנים. מי הוא המלאך הקורא להשמדת העץ-נבוכדנאצר? המלאך הקדוש, מגלה רבי נחמן, מרמז על רבי שמעון. בקטע שהבאנו קודם לכן מהזוהר (הערה 1), אנו רואים שכוח הרע "ייגרע" ויושמד על-ידי סתרי התורה - עץ החיים. הן בתלמוד (שבת לג, ב) והן בזוהר הקדוש (ח"ג, ט, ב; קו, ב; תיקוני-זוהר תיקון כא, דף סא, ב וכ"ו) אנו רואים כיצד רבי שמעון לחם בכוחות הרע. לכן, בחירת רבנו בפסוק זה מבוססת על יותר מאשר ראשי-תבות בלבד. הרמז שבפסוק מגלה גם את שליחותו של רבי שמעון בעולם-הזה - גילוי האלוקות באמצעות גילוי סתרי התורה, שייכניע את הרע.

המפרשים (רש"י, מצודת דוד ואחרים), מבארים שהמילה 'עיר' אשר מתורגמת כאן כ'מלאך', פירושה המילה הוא משורש 'ער'. משום שהמלאך לעולם ער - תמיד מודע, ער, לאלהיו (ראה תורת נתן ג). המילה 'קדיש', מתייחסת גם היא למלאך, שקדושתו לעולם לא נפגמת. רבי נחמן מלמד ש"ערנות" רוחנית היא תנאי להגברת הדעת והקדושה, כי מי ש"ישן" אינו יכול להשיג דעת-אלקים גדלה והולכת. מושגים אלה, המופיעים בליקוטי-מזהר"ן ח"א תורה ס' (סעיפים ג ו), מבוססים על דברי רבי שמעון בהקשר לתורת הנסתר, סוד עתיק יומין. לכן, הגילוי שרבי שמעון הוא "עיר וקדיש", יש לה משמעות עמוקה. ודווקא השגותיו הגבוהות, הם אשר העניקו לרבי שמעון, את היכולת לגלות את סתרי התורה אשר יביאו, כאמור לעיל, מזור לסכל הגלות.

כפי שראינו, ישנה משמעות עמוקה בגילויים אלו שגילה רבי נחמן. יש להבין אם כך, כי לא בכדי גילה רבי נחמן תורה זו, בעיתוי המיוחד בהם נאמרו הדברים, מיד לאחר שנודע לו כי הוא נקרא לשיבה של מעלה (הערה א). כדי להבין טוב יותר את דבריו של רבי נחמן, יש לשוב ולהתחקות אחר המאורעות בתקופת חייו, השופכות אור על עמקי הדברים:

רבי נחמן חי לפני כמאתיים שנה, תקופה שבה שטף את העולם נחשול של כפירה. עבור יהודי מזרח אירופה התבטא הדבר בהתפשטותה של תנועת ההשכלה, שפעלה כנגד היהדות הצרופה. ההסתה לרעיונות כפירה, שנעשתה על-ידי אלו שראו צורך בכך שהיהודים "ירחיבו את גבולם" ויתאימו עצמם לעולם המשתנה סביבם, איימה לקעקע את חומותיה הבלתי-אמונה היהודית. רבי נחמן נוכח בכך, וצפה את ההתבוללות העצומה והרחיקוק מהתורה, אשר תתחולל כתוצאה מהשפעתיה של התנועה המכונה 'השכלה'. במובנים רבים, הייתה תקופה זו דומה מאוד ל'דור השמד' של רבי שמעון (הערה ד). הרומאים תכננו מזימות שיגרמו לעם ישראל, להגיע להתבוללות עצומה ולעקירת התורה. כאשר רשב"י קבע כי התורה לא תישכח בגלל "זרעו של יוחאי", הוא קבע למעשה כי הוא וחיבורו, הזוהר הקדוש, הם שיבטיחו את קיום העם היהודי בגלות. במובן זה, בתקופת רבי נחמן, היה זה רבנו אשר קיבל על עצמו את הייעוד

להבטיח את קיומו של עם ישראל מול נחשול הכפירה שאיים לשטוף את העולם היהודי. הדברים רמוזים גם בדבריו של רבי נחמן, לאחר שגילה את התורה המופלאה, והראה כיצד שמותייהם של רבי שמעון ושל אביו רבי יוחאי רמוזים בפסוקים, הוסיף רבי נחמן: "ועכשיו יש 'נחל נובע מקור חכמה' (משלי יח ד)... " (חיי מוהר"ן קפט). דברי הרבי ביחס ל'נחל נובע מקור חכמה' הינם ציטוט של פסוק שבו רמז ראשי התיבות של שמו שלו - 'נחמן', המציינים שהוא ותורתו - ליקוטי-מוהר"ן - הנם מענה ותיקון, לנחשול הגואה של כפירה אשר שטף את העם היהודי בימיו. בהמשך ל"עיר וקדיש מן שמיא נחית", ישנו כעת "נחל נובע מקור חכמה", מעיין מים חיים שממנו אפשר לשאוב דעת והכוונה אשר יובילו אותנו בסופו של דבר לגאולה השלמה.

כאשר נתן רבי שמעון את הבטחתו הברורה שהתורה לא תישכח, הוא לקח על עצמו ערבות להביא את הבריאה לתיקונה. בדומה לכך, גם רבי נחמן בדורו, העמיד את שלמות ותיקון הבריאה בראש מעייניו, והמשיך גילויים ותיקונים לדורות הבאים, אשר בכוחם להשלים את המשימה שקיבל על עצמו.

אף על פי שאין אנו יכולים להבין ולשער כראוי, את גדולתו של רבי שמעון, אנו יודעים מדברי האר"י ז"ל, שמכל חכמי התלמוד רק לו ניתנה הרשות לגלות את סודות התורה. כפי שמצוין בדברי הזוהר שהובאו לעיל (הערה 1), תורת הנסתר היא הכוח להעלות את היהודים שנפלו ונטמעו - לזכך אותם מהשפעת הערב-רב - ולהשיבם אל התורה והקדושה. כוח תשובה זה נמשך מספירת הבינה, ומסוגל לבקוע אל לבו ומוחו של כל יהודי, ולעורר את אמונתו החבויה. לכן דווקא ספירת הבינה והתשובה, קשורה לרבי שמעון, מגלה תורת הנסתר.

כמו כן, כאשר הגדיר רבנו את ייעודו כ'נחל נובע מקור חכמה' השווה רבנו את תורתו וגילוייו עם סגולות תורת הנסתר-בינה-תשובה. תורת הקבלה מלמדת שספירת החכמה מסומלת על-ידי מקור המים, המעיין, בעוד ה'נחל' הנובע ממנו מסמל את הבינה (ראה ליקוטי-מוהר"ן ח"א ה: 1; שם לד: ה). התורות שבספר ליקוטי-מוהר"ן שאובות היישר ממקור ה"מים", ספירת החכמה, ודווקא תורות אלה מסוגלות לחלחל לעמקי עומקים, ולהחדיר אמונה והשתוקקות לתשובה אפילו באלה הרחוקים ביותר מה'. כפי שהוסבר, זו הייתה משמעות דברי הרשב"י שהתורה לא תישכח: להבטיח את הקיום היהודי בגלות. אולם, עתה, כתוצאה מהכפירה שחדרה בהשפעת ההשכלה, ישנם יהודים רבים שתורתו של רבי שמעון נמצאת מעבר להישג ידם, שאורה של תורת הנסתר שהוא גילה הנו בהיר מדי עבורם. כאן נולד הצורך במשהו שבמהותו ישמש המשך לעבודת התיקון שהחלה על-ידי "עיר וקדיש מן שמיא נחית" - התורות הנובעות מ"נחל נובע מקור חכמה". מכיוון שתורתו של רבי נחמן מבארת את תורתו הנשגבה של הרשב"י, באופן בו יכול כל יהודי, מצד אחד, לטעום מעץ החיים, מסודות התורה העמוקים ביותר, ומצד שני, להתחזק בכל דרגה שהיא ולהישאר קיים באמונתו בה' בכל מצב. כיוון שכך, כשחסידי ברסלב ציטטו את דברי הזוהר "בהאי חיבורא, דאיהו ספר הזוהר...", היו מוסיפים בהטעמה: "בהאי חיבורא - ליקוטי-מוהר"ן, שהוא מבאר ומסביר את ספר הזוהר, - יפקון ביה מן גלותא."

בדרך פלא מרומו ההקבלה בגימטרייה המשותפת של שמותייהם של רבי שמעון בר יוחאי הינה אותה גימטריא כמו רבי 'נחמן בן שמחה' - 553. (שיחות וסיפורים עמ' 305)

כעת מובן יותר מדוע אמר רבנו תורה זו בעת שנסע מברסלב לאומן. כפי שהוזכר (הערה א), הרבי ראה בהיקראו לאומן אות כי שעתו קרבה להיפטר. לא היה בכך חידוש לגביו. אדרבה, ר' נתן כותב, שכל מטרתו בכחירת אומן כמקום להיפטר ולהיקבר בו, הייתה כדי להשלים את תיקונו של נשמות לאין מספר, שנוקדו לתיקון זה במשך מאות שנים. באומן נטבחו יהודים בהמוניהם.

יום קודם שנפטר אמר רבנו לתלמידו ר' נתן: "זה זמן רב שהסתכלו עלי לתפסני לכאן. לא אלפים נשמות כאן, כי אם רבבות, רבבות, רבבות... הנשמות שלא הכירו אותי כלל, הם מצפים על תיקונים שלי" (חיי מוהר"ן קנא, קצא).

למעשה, תיקון הנשמות - לא רק של המתים, אלא גם של החיים - היה בראש מעייניו של רבי נחמן עוד מאז שובו מלמברג, כמעט שנתיים קודם לכן. הסברו שלו לנסיעתו לשם היה, יחד עם סיבות אחרות, כדי להילחם בהתפשטות הכפירה. למברג (לכונ), העיר הגדולה שבמזרח גליציה, שימשה במשך מאות שנים כמרכז ללימוד תורה. בתחילתה של המאה ה-19 מצאה לה תנועת ההשכלה דריסת רגל בין כ-30,000 התושבים היהודים שהתגוררו בה. רבנו ראה זאת כמשימתו להילחם בכך - אז, ולמען העתיד. לפיכך, אין זה מקרה שדווקא בעת שהותו בלמברג החליט כי הגיעה העת לגלות את תורתו ולהדפיס את ספרו ליקוטי-מוהר"ן. מטרת דאגתו זו נעשתה ברורה יותר לאחר שובו, שכן מאז הוא שם דגש רב על שמירת תורתו עבור הדורות הבאים. כפי שהוסבר לעיל, רבי נחמן ראה את ספרו ליקוטי-מוהר"ן כמענה - כתיקון - לגל הגואה של כפירה וחילוניות ששטף את העם היהודי בימיו.

לכן, כאשר רבי נחמן ומלויו היו בדרכם לאומן, מחשבותיו של הרבי סבבו ודאי סביב תיקון הנשמות כאשר אמר "עדיין, ה' עוזר לעמו ישראל בכל זמן, 'אין דור יתום' (חגיגה ג, ב), כך ענה רבי שמעון..." ואז החל ללמד תורה זו. במשך מסע זה דיבר רבנו עם תלמידו ר' נתן על כך שה' מביא תמיד את כל הברואים להשלמתם ולתיקונם. ר' נתן כותב שכדי להסביר כל זאת לא יספיקו המון יריעות. בתחילה חשב רבנו, שהוא ישלם את התיקון מיד, ורבים מדבריו רמזו לכך. אך מאוחר יותר, בעוונותינו הרבים, עוונות הדרור והתגרות השטן שהובילה לכל ההתנגדות לדבריו הקדושים, ע"כ, לא יכל להשלים מה שרצה בימי חייו. עם זאת, הוא המשיך לומר שהוא תיקן ושהוא יתקן, "גמרתו ואגמור", שכן לאחר שובו מלמברג הוא גילה תורות ועצות נפלאות כאלו, ששוב לא ידעך אורו לעולם. כפי שידועה אמרתו המפורסמת: "מיין פיעריל וועט שוין טלוען ביז משיח וועט קומען!", "האש שלי תוקד עד ביאת המשיח!" (חיי מוהר"ן רכט).

1860 1860 1860

מֵאֲמַר 'כִּי לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי זִרְעוֹ'

מספר ליקוטי הלכות עפ"י המאמר "איה השה לעולה" ח"ב סימן י"ב

זֶה בְּחִינַת ל"ג בְּעֵמָר, כִּי רַבִּי שְׁמֵעוֹן בֶּן יוֹחָאִי הִבְטִיחַ כִּי לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי זִרְעוֹ - שֶׁהַתּוֹרָה לֹא תִשְׁתַּכַּח מִפִּי יִשְׂרָאֵל עַל יְדוֹ, כִּי בְּזֵהָר דָּא יִפְקוּן מִן גְּלוּתָא (זֵהָר נְשָׂא דָף קַכְד ע"ב) כִּי תֵנָּא אַחַד אָמַר, עֲתִידָה תּוֹרָה שֶׁתִּשְׁתַּכַּח מִיִּשְׂרָאֵל. וְרַבִּי שְׁמֵעוֹן בֶּן יוֹחָאִי אָמַר שֶׁלֹּא תִשְׁתַּכַּח וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְזָכוּנוֹם לְבִרְכָה (שֶׁבֶת קַלַח). וּבִאֲמַת אֵלוֹ וְאֵלוֹ דְּבַרֵּי אֱלֹקִים חַיִּים וְשִׁנְיָהֶם אָמַת עַל פִּי הַנַּ"ל כִּי אָף עַל פִּי שֶׁתִּשְׁכַּח, לֹא תִשְׁתַּכַּח, כִּי כְּשֶׁנוֹפְלִין, חֵס וְשְׁלוֹם, לְבַחֲנֵינָת מְקוּמוֹת הַמְּטַנְפִים הַרְחוּקִים מִכְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ זֶה בְּחִינַת שִׁכְחַת הַתּוֹרָה שֶׁהוּא כְּבוֹדוֹ כַּנַּ"ל, אֲבָל אָף עַל פִּי כֵן עַל יְדֵי שְׁמִחָפְשִׁין וְדוֹרְשִׁין גַּם שֵׁם אֵת ה' יִתְבָּרַךְ וְשׂוֹאֲלִין 'אִיָּה' (אִיָּה מְקוּם כְּבוֹדוֹ) אִיפֶה כַּנַּ"ל, עַל יְדֵי זֶה זוֹכִין לְחֹזֵר לֵה' יִתְבָּרַךְ בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה כַּנַּ"ל.

נִמְצָא, שֶׁה' יִתְבָּרַךְ חָמַל עָלֵינוּ וְהוֹרְנוּ עֲצוֹת מִרְחוּק שֶׁגַם בְּתוֹךְ עֲצָם הִשְׁכַּחָה אָף עַל פִּי כֵן עַל יְדֵי הִשְׁכַּחָה בְּעֲצָמוֹ שֶׁהִיא בְּחִינַת 'אִיָּה' שֶׁאֵין יוֹדְעִין מֵהַתּוֹרָה וּמִכְּבוֹדוֹ כָּלֵל, אָף עַל פִּי כֵן עַל יְדֵי זֶה בְּעֲצָמוֹ יְכוּלִין לְחֹזֵר לֵה' יִתְבָּרַךְ עַל יְדֵי הַבְּקָשָׁה וְהַחֲפוּשׁ לְבַד כַּנַּ"ל. וְכֵן זֶה בְּכַח וְזִכּוֹת תּוֹרָתוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁמֵעוֹן בֶּר יוֹחָאִי שֶׁהוּא גְּלוּת סִתְרֵי תּוֹרָה וְכֵן הַסִּתְרֵי תּוֹרָה הֵם בְּבַחֲנֵינָת ה' מֵאֲמַר סְתוּם' שֶׁהוּא 'בְּרֵאשִׁית' בְּחִינַת 'אִיָּה' שֶׁשֵּׁם כָּל רְזִין וְסִתִּימִין דְּאוֹרֵיָתָא. עַל כֵּן חִבֵּר רַבִּי שְׁמֵעוֹן בֶּר יוֹחָאִי אֵת הַתְּקוּנִים שֶׁהוּא שִׁבְעִים אֲנָפִין עַל תִּבְתּ בְּרֵאשִׁית, שֶׁהוּא הַמֵּאֲמַר סְתוּם, שֶׁשֵּׁם כָּל הַרְזִין סִתִּימִין כַּנַּ"ל וְעַל יְדֵי כַח הַזֶּה יֵשׁ לָנוּ כַח לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ אֲפֵלוֹ בְּתַכְלִית גְּלוּת הַנֶּפֶשׁ, אֲפֵלוֹ אִם נִתְרַחֲקוּ מִכְּבוֹדוֹ מֵאֵד, כִּי יְכוּלִין לְחַפֵּשׂ 'אִיָּה' וְכוּ' עַד שֶׁזוֹכִין לְעֲלוֹת בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה כַּנַּ"ל, כִּי כָּל זֶה הוּא בְּכַח וְזִכּוֹת הַצְּדִיקֵי אָמַת שֶׁזָּכוּ עַל יְדֵי קִדְשָׁתָם לְעֲלוֹת לְשֵׁם לְבַחֲנֵינָת 'אִיָּה' בְּקִדְשָׁה גְּדוּלָה עַד שֶׁהִשְׁגִּינוּ שֵׁם רְזִין סִתִּימִין כַּנַּ"ל כְּמוֹ רַבִּי שְׁמֵעוֹן בֶּר יוֹחָאִי וְחִבְרֵינוּ, וּבְכַחֵם יֵשׁ כַח אֲפֵלוֹ לְמִי שֶׁנוֹפֵל לְמָקוֹם שֶׁנוֹפֵל לְבַחֲנֵינָת מְקוּמוֹת הַמְּטַנְפִים, יֵשׁ לוֹ כַח לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ אִיָּה מְקוּם כְּבוֹדוֹ וְכוּ' עַד שֶׁעוֹלָה לְבַחֲנֵינָת 'אִיָּה' כַּנַּ"ל...

וְזֶהוּ בְּחִינַת הַלּוּלָא שֶׁל רַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי בְּיוֹם ל"ג בְּעֶמְרָ שְׁנֵסְתַּלַּק, כִּי בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה שָׂאז נִסְתַּלַּק בְּיוֹם הַלּוּלָא דְלִיָּה עוֹלָה לְמַעְלָה יוֹתֵר וְיוֹתֵר וְעַקֵּר כָּל הָעֲלִיּוֹת הֵם בְּחִינַת 'אִיָּה', כְּמוֹ שְׂאִיתָא בְּזֵהָר הַקְּדוּשׁ (תְּקוּנִים שְׁבַסוּף הַזֵּהָר חֲדָשׁ דָּף קט), כִּד אִיָּהֵי סְלִיקַת מְלָאכֵי שְׂאֵלִין בְּגִינְיָה אִיָּה מְקוּם כְּבוֹדוֹ. וְכָל מַה שְׁנֵסְתַּלַּק לְמַעְלָה יוֹתֵר הוּא מְאִיר לָנוּ אֵלְקוּתוֹ בְּהַתְגַּלוּת יוֹתֵר וּמְמַשִּׁיךְ הָאֲרָה יִתְרָה מִבְּחִינַת 'אִיָּה' לְבְּחִינַת 'מְלָא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ'. שְׁעַל יְדֵי זֶה יֵשׁ לָנוּ כַּח יוֹתֵר לְחַפְשׁוֹ וּלְבִקְשׁוֹ תְּמִיד עַד שְׁגַם אֲנַחְנוּ נִזְכֶּה לְמַצְאוֹ וְלֹא נִשְׁכַּח אוֹתוֹ וְתוֹרָתוֹ וּמַצּוּוֹתָיו לְעוֹלָם. כְּמוֹ שֶׁהִבְטִיחַ לָנוּ שֶׁבְּזֵהָר דָּא יִפְקוּן מִן גְּלוּתָא' כַּנ"ל. וְזֶהוּ ל"ג בְּעֶמְרָ בְּחִינַת גַּל עֵינַי וְאֲבִיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרָתָהּ, בְּחִינַת סִתְרֵי תוֹרָה, בְּחִינַת 'אִיָּה', שְׁעַל יְדֵי זֶה זוֹכִין לְתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה כַּנ"ל, אָמֵן וְאָמֵן:

(ליקוטי הלכות גבית חוב מהיתומים הלכה ג')

פַּעַם אַחַד סִפְרָנוּ עִמּוֹ מַעֲנִין הַדְּפֹסֶת סִפְרִים שְׁבִדוּרוֹת הַלְלוּ נִתְרַבּוּ מְאֹד בְּעֲלֵי מַדְפִּיסִים וְהֵם מַדְפִּיסִים כְּכֹל פַּעַם סִפְרִים הִרְבָּה מְאֹד מֵרֵאשׁוֹנִים וְאַחֲרוֹנִים. וְקִפְצוּ עֲלֵיהֶם זְבִינָא מְאֹד כִּי הַכֹּל קוֹנִים סִפְרִים עֲכָשׁוּ וְכו':
 וְאָמַר רַבְּנָנוּ, זְכָרוֹנוּ לְבִרְכָה: כִּי אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכָרוֹנָם לְבִרְכָה (שְׁבַת קל"ח): 'עֲתִידָה תּוֹרָה שְׁתִּשְׁכַּח מִיִּשְׂרָאֵל', עַל כֵּן מַדְפִּיסִים סִפְרִים הִרְבָּה וְכָל אַחַד קוֹנֶה סִפְרִים כְּדֵי שִׁיְהִי סִפְרִים בְּיַד כָּל אַחַד, כְּדֵי שְׁלֹא תִשְׁכַּח הַתּוֹרָה עַל יְדֵי רַבּוּי הַסִּפְרִים הַנִּמְצָאִים בְּיַד כָּל אַחַד וְאַחַד. וְאִפְלוּ בְּיַד חֵיט וְכִיּוּצָא נִמְצָאִים עֲכָשׁוּ סִפְרִים וְכָל אַחַד חוֹטֵף וְקוֹנֶה סִפְרִים כְּדֵי שִׁיְהִי סִפְרִים בְּיַד כָּל אַחַד כְּדֵי שְׁלֹא תוֹכַל הַתּוֹרָה לְהִשְׁתַּכַּח עַל יְדֵי זֶה:
 אֲבָל זֶה אֵין יוֹדְעִים שְׁכֻשְׂאִין לוֹמְדִים הַתּוֹרָה אֵין מוֹעִילִים הַסִּפְרִים כָּלֵל, כִּי בְּעוֹנוֹתֵינוּ הִרְבִּים נִפְּל לְמוֹד הַתּוֹרָה מְאֹד וְהַלְמוּד הוּא מוֹעֵט מְאֹד עֲכָשׁוּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ הִרְבִּים (הֵינּוּ כִּי מַה יוֹעִילוּ הַסִּפְרִים הִרְבִּים שְׁלֹא תִשְׁתַּכַּח הַתּוֹרָה מֵאַחַר שְׂאִין לוֹמְדִים אוֹתָהּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ הִרְבִּים):

(שיחות הר"ן יח)

מֵאֲמַר 'עִיר וְקִדְיֵשׁ מִן שְׂמִיָּא נְחִית'

מספר ליקוטי הלכות עפ"י המאמר אשרי העם זרקא מאמר ל"ה

במאמר מבואר עניין שמירת הדעת והמחשבה של האדם ועניין השינה בקדושה. ומבואר שהאדם צריך לשמור מוחו תמיד בקדושה כי זה עיקר האדם. אך לא די בשמירת המחשבה לבד, אלא שצריך להוסיף לחדש ולהגדיל את המחשבה. לכן, כאשר המוח מתייגע, צריך לישון על מנת לחדש את המוח. ויש כמה בחינות בשינה: יש שינה בפשטות, שינה גשמית שהאדם ישן על מנת לחדש את מוחו. כאשר האדם שומר את מוחו ודעתו תמיד, ולפני השינה מפקיד את נשמתו באמונה הקדושה (ע"י קריאת שמע שעל המטה במסירות נפש כמבואר בכתבי האר"י ז"ל), אז השינה בקדושה, והמוח נח מיגיעתו, וכשהוא מתעורר אז שכלו מתחדש ומתחזק ודעתו גדילה והוא זוכה להשגות ולהתגלות חדשה, בבחינת חדשים לבקרים רבה אמונתך. ויש פשטי אורייתא (לימוד הנגלה שכתורה) שהם בחינת שינה לעומת דבקות התורה וסתרי התורה, וכאשר האדם זוכה להגדיל את מוחו ולהוציא לאור תעלומות חכמה, זה בחינה של התעוררות השינה.

וְזֶה בְּחִינַת ל"ג בְּעֵמֶר שֶׁהוּא הַלּוּלָא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי שְׁנוֹהֲגִין בּוּ בְּאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל שְׂמַחָה גְדוֹלָה, כִּי רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי הוּא בְּבְחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׁנָה, כִּי מְבֹאֵר בְּדַבְרֵי רַבְּנֵנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה שְׂרַבִּי שְׁמַעוֹן הוּא בְּחִינַת עִיר וְקִדְיֵשׁ מִן שְׂמִיָּא נְחִית שֶׁהוּא רֵאשִׁי תְּבוֹת שְׁמַעוֹן. עִיר וְקִדְיֵשׁ דִּיקָא בְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׁנָה, כִּי עִיר הוּא הַפֶּךְ הַשְּׁנָה. וְעַל כֵּן הוּא גְלָה בְּיוֹתֵר כֹּל רְזִין דְּאוֹרִיתָא וְסִתְרֵי תוֹרָה, כִּי לֵהּ יְהִי רְשׁוּתָא וְכוּ'. כִּי סִתְרֵי תוֹרָה הֵם בְּבְחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׁנָה, כִּי פְּשֻׁטֵי אוֹרִיתָא הֵם בְּחִינַת שְׁנָה כְּנ"ל וְסִתְרֵי אוֹרִיתָא הֵם בְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׁנָה שְׁנוֹתְגָלוּ עַל יְדֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי שֶׁהוּא עִיר וְקִדְיֵשׁ, עִיר דִּיקָא הַפֶּךְ הַשְּׁנָה כְּנ"ל:

וְעַל כֵּן עוֹשִׂין שְׂמַחָה גְדוֹלָה בְּיוֹם הַסְּתַלְקוֹתוֹ דִּיקָא שֶׁהוּא כְּל"ג בְּעֵמֶר. כִּי הַסְּתַלְקוֹת הַצְּדִיק עוֹשֶׂה תְּקוּנָה גְדוֹלָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת יוֹתֵר מִבְּחִינּוֹ, כִּי גְדוֹלִים צְדִיקִים בְּמִיתָתָן יוֹתֵר מִבְּחִינָהּם וְהֵם מְתַקְּנִין נַשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּמִיתָתָן יוֹתֵר מִבְּחִינָהּם וּמְכַנְּעִין הַסְּטָרָא אַחְרָא וְהַקְּלָפוֹת הַנֶּאֱחָזִין בְּנַשְׂמוֹת הַנְּפֹלוֹת בְּעוֹנוֹתֵיהֶם. כִּי הַצְּדִיקִים מְכַנְּעִין וּמְבַטְּלִין אוֹתָם בְּמִיתָתָם יוֹתֵר מִבְּחִינָהּם בְּבְחִינַת: "וַיְהִי הַמָּתִים אֲשֶׁר הֵמִית בְּמוֹתוֹ רַבִּים מֵאֲשֶׁר הִמִּית בְּחִינּוֹ" (שׁוֹפְטִים טז), שֶׁהַצְּדִיק הֵאֱמַת מְנַהֵג הַדּוֹר הָאֱמַתִּי מִמִּית שׁוֹנְאֵי הַקְּדוּשָׁה וְהַקְּלָפוֹת וְהַסְּטָרָא אַחְרָא בְּמוֹתוֹ יוֹתֵר מִבְּחִינּוֹ, כִּי הִמִּיתָהּ הִיא בְּחִינַת שְׁנָה אֲרַכָּה וְתַחֲתֵי הַמָּתִים הוּא בְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׁנָה, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב, הַקִּיצוֹ וְרַגְנוֹ שְׂכָנֵי עֶפְרָי. וְכִמוֹ שְׂכָתוֹב, וְרַבִּים מֵיִשְׁנֵי אֲדַמַּת עֶפְרָי יִקְצוּ וְכוּ'. וְהַצְּדִיק שְׂחַפֵּץ תְּמִיד בְּטוֹבוֹת וְתַקְּנוֹת יִשְׂרָאֵל וְעַקֵּר

הטוב ועקר ההצלחה האמתית הוא הצלחת הנפש לטהר נפשות ישראל מזהמתם ולהחזירם בתשובה שלמה לעוררם משנתם שלא יישנו שנת עולם חס ושלום... פי עקר הגדלה של הצדיק בחייו ובמותו הוא כפי מה שזוכה לקרב נפשות ישראל לה' יתברך שזהו עקר תענוגיו ושעשועיו של ה' יתברך, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כלום נתתי לה גדלה אלא בשביל ישראל...

ובאמת מבאר הענין היטב למי שבקי מעט בזהר ובכתבי האר"י ז"ל מענין היחוד הנעשה על ידי נשמת הצדיק בשעת שנה ובשעת מיתה וגדל ברור הניצוצות שנתבררין אז, כי כל מה שהיחוד גדול ביותר נתבררין ניצוצות ביותר וגדלת היחוד הוא כפי גדל נשמת הצדיק. וגם יש חלוק בין שנה שהוא אחד מששים במיתה שאז עולה נשמת הצדיק לתוך האמונה להתיחד רק לפי שעה בבחינת פקדון. אבל בשעת מיתה ממש אז עולה כל הנשמה לגמרי לזמן ארוך עד התחיה ואז היחוד גדול ביותר מאד מאד, כמבאר בספרים מגדל הפלגת גדלת היחוד שנעשה בשעת הסתלקות הצדיק שנקרא הלולא רבא בחינת חתנה שהיא בחינת יחוד. וכמוכן ומבאר בזהר הקדוש באדרא בהסתלקות רבי שמעון בר יוחאי שאנו עוסקים בו מגדל היחוד שנעשה אז שנסתלק נשמתו לתוך בחינת המלכות לתוך יסוד האמונה, כמבאר על פסוק, כי שם צוה ה' את הברכה חיים. לא סים בוצינא קדישא למימר חיים עד דאסתלק נשמתה וכו', עין שם... ועל כן איתא בזהר הקדוש דצדיקיא שכחי יתיר בתר אסתלקותה בהאי עלמא יתיר מבחיהי.

וזהו בחינת השתטחות על קברי צדיקים אמתיים שהוא דבר גדול מאד ומועיל מאד לעבודת ה' יתברך לזכות לצאת מהרע שלו ולשוב לה' יתברך. כי יש בני אדם שנפלו כל כך בעונותיהם עד שנאחז בהם הרע כל כך עד שאי אפשר להם בשום אופן לשוב לה' יתברך רק על ידי שבאין על קברי הצדיקים האמתיים ואז נכללין בנשמת הצדיק שמת שהוא עוסק תמיד לברר ברורים והוא בכחו הגדול שגדול במיתתו יותר מבחייו הוא יכול לברר אפלו הנשמות שנפלו מאד מאד. אבל אף על פי כן הבעל בחירה אי אפשר לבררו בעל כרחו כי אם כשבא על הקבר במקום גניזתו הקדושה ומעורר עצמו בתשובה שאז יש כח להצדיק לבררו בכחו הגדול ולהוציאו ממקום שנפל לשם ולתקנו אף על פי שלא היה אפשר לו להתתקן בשום אופן וכנ"ל:

וְזֶהוּ בְּחִינַת עֶצֶם הַשְּׂמֵחָה שֶׁל הַלּוּלָא רַבָּא דְרַבֵּי שְׁמַעוֹן בְּרַי יוֹחָאי שְׁעוֹשִׁין
בְּלֶג בְּעַמֵּר שְׁבִיּוֹם הַזֶּה מִתְחִיל לְהִתְמַתֵּק הַדִּין הַנֶּאֱחָז בִּימֵי הַסְּפִירָה
שֶׁהִיא בְּחִינַת שְׁנָה וּמִתְחִיל לְהִתְנוּצֵץ הַהֶאֱרָה שֶׁל שְׁבוּעוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת
הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׁנָה, בְּחִינַת קְבֻלַּת הַתּוֹרָה. וְאֵז הַשְּׂמֵחָה גְּדוּלָה מְאֹד בְּחִינַת
הַשְּׂמֵחָה שְׁלֻעֲתִיר שֶׁהוּא בְּחִינַת הַשְּׂמֵחָה שֶׁל שְׁבוּעוֹת וְכַ"ל. כִּי אֵין שְׂמֵחָה
לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ כְּמוֹ בַּעַת שְׂמִחְזִירִין אֱלֹיו יִתְבָּרֵךְ נְדָחִים דְּהֵינּוּ כְּשִׂמְחִזִּירִין
בְּתִשְׁבֻּבָה אֶת הַרְחוּקִים מְאֹד לֵה' יִתְבָּרֵךְ כִּי ה' יִתְבָּרֵךְ חֲפִץ חֶסֶד הוּא וְהוּא
צוּפָה לְרָשָׁע וְחֲפִץ בְּהַצְדָּקוֹ. וְכֹל זְמַן שֶׁהֶאֱדָם רְחוּק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ בְּעוֹנוֹתָיו
צָר לוֹ מְאֹד, כְּכִיכּוֹל, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב, בְּכָל צָרְתָם לוֹ צָר. וְעַקֵּר הַצָּרָה הִיא
צָרַת הַנֶּפֶשׁ שְׂרָחוּקָה מֵה' יִתְבָּרֵךְ, כְּמִבְּאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר, כִּי ה' יִתְבָּרֵךְ חוֹשֵׁב
מִחֲשָׁבוֹת לְבַל יִדַּח מִמֶּנּוּ נְדָח. וְעַל כֵּן עַל יְדֵי שֶׁהַצְדִּיק מַעְלָה וּמִתְקַן כַּמָּה
נְשֻׁמוֹת יִשְׂרָאֵל וּמִחְזִירָם אֱלֹיו יִתְבָּרֵךְ עַל יְדֵי זֶה נִגְדְּלַת הַשְּׂמֵחָה מְאֹד
מְאֹד כְּמוֹ שְׂמִחְזִירִין לְהַמְלִיךְ אֶת בְּנוֹ שֶׁגָּרְשׁוּ מֵעַל פָּנָיו בְּעוֹנוֹתָיו, וְעַל
יְדֵי שֶׁנִּתְרַחַק קִלְקַל בְּכָל פַּעַם בְּיוֹתֵר מִחֲמַת שֶׁנִּפְּל בְּדַעְתּוֹ עַל יְדֵי שְׂרָאָה
גְּדֹל רְחוּקוֹ מֵהַמְּלִיךְ עַד שֶׁטָּעָה וּנְדָמָה בְּדַעְתּוֹ שֶׁהַמְּלִיךְ הִרְחִיקוֹ לְעוֹלָם,
וְלֹא הִיָּה מְצַפֶּה שִׁישׁוּב עוֹד אֶל הַמְּלִיךְ, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב, לֹא יֵאֱמִין שׁוֹב מִנִּי
חִשָּׁה. וּבְאֲמַת יֵשׁ לְהַמְּלִיךְ צָעַר גְּדוֹל בְּכָל עֵת וְזוֹכֵר אֶת בְּנוֹ הִרְחוּק בְּכָל
עֵת. וּכְשֶׁנִּמְצָא אַחַד שְׂמֵרְחָם עַל הַמְּלִיךְ וְעַל בְּנוֹ וְהוֹלֵךְ אֶל הַמָּקוֹם הַמְּזוּהָם
שֶׁנִּפְּל לְשֵׁם וּמִרְמֵז לוֹ רְמִזִּים וּמִתְנַהֵג עִמּוֹ בְּחֻכְמָה נִפְלְאָה פְּלֵא וְהַפְּלֵא עַד
שֶׁמִּכְנִיס כּוֹ הַרְהוּרֵי תִשְׁבֻּבָה וּמִחְזִירוֹ אֶל הַמְּלִיךְ, כַּמָּה שְׂמֵחָה וְתַעֲנוּגֵי גוֹרָם
אֶל הַמְּלִיךְ עַד אֵין שְׁעוֹר. כִּי זֶה עַקֵּר שְׂמִחְתּוֹ וּגְדֻלָּתוֹ וְתַעֲנוּגָיו וְשַׁעֲשׂוּעָיו
שֶׁל הַמְּלִיךְ יִתְבָּרֵךְ כְּשִׂמְחִזִּירִים אֱלֹיו הִרְחוּקִים מִמֶּנּוּ, כְּמוֹ שְׂאִיתָא בְּזֵהר
(יְתָרוֹ ט.ו.), בְּדֵ אֲתִי יְתָרוֹ וְאָמַר כִּי עָתָה יִדְעָתִי וְכוּ' כְּדִין אֶסְתְּלִיק וְאֲתִיקֵר
שְׂמָא דְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עֲלָא וְתַתָּא.

וְזֶהוּ בְּחִינַת הַשְּׂמֵחָה הַגְּדוּלָה שֶׁל הַלּוּלָא דְרַבֵּי שְׁמַעוֹן בְּרַי יוֹחָאי בְּיוֹם
הַסְּתַלְקוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּל"ג בְּעַמֵּר שְׂאֵז עוֹלִין וְנִתְתַקְנִין וְחוֹזְרִין בְּתִשְׁבֻּבָה
כַּמָּה רְחוּקִים שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַשְּׂמֵחָה עַל קַבְרֵי הַצְדִּיקִים אֲמַתִּיִּים כַּנ"ל.
שְׁעַל יְדֵי זֶה נִגְדְּלַת הַשְּׂמֵחָה מְאֹד מְאֹד כַּנ"ל:

בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן:

תפילה על ציון הרשב"י

תפילה זאת מיוסדת על פי הסוד הנורא שגילה על גדולת רשב"י ז"ל, שהבטיח לישראל שלא תשכח התורה על ידו כי בזוהר דא יפקון מן גלותא, ע"ש בתחלת הספר, ומה טוב לאומרה על קברו הקדוש של רשב"י ז"ל, מי שזוכה לבוא לשם, אך גם בכל מקום האומרה לא הפסיד, כי התפשטות נשמות הצדיק הוא בכל העולם כמובן בזוה"ק.

רבי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי עיר וְקַדִּישׁ מִן שְׁמַיָא נְחִית, בּוֹצִינָא קְדִישָׁא, בּוֹצִינָא עֲלָאָה, בּוֹצִינָא רַבָּא, בּוֹצִינָא יְקִירָא, אַתְּם הַבְּטַחְתֶּם לְיִשְׂרָאֵל שְׁלֵא תִשְׁתַּפַּח הַתּוֹרָה מִיִּשְׂרָאֵל עַל יְדְכֶם, כִּי בְּזוּהַר דָּא יִפְקוּן מִן גְּלוּתָא, וְאַפְלוּ בְּתַקְפָּה הַהִסְתַּרְהָ שְׁבִתוּדָה הַסְתַּרְהָ בְּעֵקְבוֹת מְשִׁיחָא בְּאַחֲרִית הַיָּמִים הָאֵלֶּה, הַבְּטַחְתֶּם שְׂאֵף עַל פִּי כֵן לֹא תִשְׁכַּח הַתּוֹרָה מִפִּי זְרַעֲנוּ, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב, וְיֹאנְכִי הַסְתַּר אֶסְתִּיר פְּנֵי בְיּוֹם הַהוּא עַל כֵּל אֲשֶׁר עָשָׂה וְעָנְתָה הַשִּׁירָה הַזֹּאת לְפָנָיו לְעַד כִּי לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי זְרַעוּ, וְהִנֵּה עָתָה הִגִּיעוּ הַיָּמִים אֲשֶׁר אֵין לָנוּ בְּהֶם חֶפְזִין, כִּי אַרְבֵּי עָלִינוּ הַגְּלוּת וּמִשָּׁךְ עָלִינוּ הַשְּׁעָבוּד, וּבְכָל יוֹם אָנוּ הוֹלְכִים וְדוֹלִים, וּמָטָה יְדִינוּ מְאֹד, "כִּי אֲזַלְתָּ יָד וְאַפְסָ עֲצוּר וְעִזּוּב" כִּי נִשְׁאַרְנוּ כִּיתוּמִים וְאֵין אָב, וְאֵין מִי יַעֲמוּד בְּעַדְנוּ. וְהִנֵּה בְּתַקְפָּה סוּף הַגְּלוּת הַמִּר הַזֶּה, וּכְבֵר הַתְּחִיל לְהַתְנוּצֵץ לְהַתְנוּצֵץ מְשִׁיחָא מִיָּמֵי הָאֵלֶּהי הָאֵר"י זְכָר צְדִיק לְבָרְכָה, וְעַמּוּד בֵּית יִשְׂרָאֵל מְשִׁתּוֹקְקִים וּמִתְנַעֲגֵעִים מְאֹד לְהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ, וְהַכֵּל חֲפָצִים לִירְאָה אֶת שְׁמֶךָ בְּהַשְׁתּוֹקְקוֹת נִמְרָץ וְנִפְלָא אֲשֶׁר לֹא הִיְתָה כְּזֹאת מִיָּמֵי קִדְּם, "הַקִּיצוֹתֵי וְעוֹדֵי עַמּוּד", בְּאֵתֵי עַד קֵץ כָּל הַדּוֹרוֹת וְעוֹדֵי עַמּוּד עַדְיוֹ אָנוּ אַחֲוִיזִים בְּךָ, וּמִשְׁתּוֹקְקִים לְעַבְדוּתְךָ בְּכָלוֹת הַנֶּפֶשׁ. אֲבָל אֵף עַל פִּי כֵן, גַּם גְּדֹל רְחוּקֵנוּ מִמְּךָ בְּעֵתִים הַלְלוּ הוּא גַם כֵּן בְּלֵי שְׁעוֹר, כִּי טְבַעְנוּ בִּינוֹן מְצוּלָה וְאֵין מְעַמֵּד בְּאֵנוּ בְּמַעֲמָקֵי מַיִם וְשִׁבְלַת שְׁטַפְתָּנוּ, וְרָאָה אֶת עַמּוּד יִשְׂרָאֵל מְרוּדִים מְאֹד, אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר לְבָאָר וּלְסַפֵּר גְּדֹל הַתְּגָרוֹת הַבַּעַל דְּבַר אֲשֶׁר הַתְּגָרָה בְּנוּ מְאֹד, עַד אֲשֶׁר הִפִּיל אוֹתָנוּ מְאֹד. וְהִנֵּה אֲנִכִּי בְּעֵנֵי מִי אֲנִכִּי לְסַפֵּר צְרוֹת יִשְׂרָאֵל, רַק אַתְּם לְבַד יְדַעְתֶּם אֶת כָּל הַמַּעֲמָד וּמוֹצֵב שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּאַחֲרִית הַיָּמִים הָאֵלֶּה אֵךְ בְּאֵתֵי לְסַפֵּר וּלְצַעֵק עָלַי וְעַל נַפְשִׁי, עַל עֵצֶם רְחוּקֵי מֵהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ, וְעֵצֶם פְּגָמֵי וְעוֹנוֹתֵי הַרְבִּים וּפְשָׁעֵי הַעֲצוּמִים, וְ"עַל אֵלֶּה אֲנִי בּוֹכֶיָה עֵינֵי עֵינֵי יוֹרְדָה מַיִם", כִּי אֵינִי יוֹדַע שׁוֹם דְּרָךְ אֵיךְ לְהַחֲזִיר לִי הַכֹּחַ דְּקִדְּשָׁה, וְאֵיךְ לְזַכּוֹת לְתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וּבְאִיזָה דְרָךְ אֶתְחִיל לְעִזּוּב דְרָכֵי הַרְעָ וּמִחֲשׁבוֹתֵי הַמְּגַנּוֹת, וְאֵיךְ וּבְמָה אֲזַכֶּה לְתַקֵּן קְלִקוּלִים וּפְגָמִים כְּאֵלֶּה "לֹא יַדְעֵתִי נַפְשִׁי, אָנָּה אֲנִי בָּא", אָנָּה אוֹלִיךְ אֶת חֲרַפְתִּי הַעֲצוּמָה, אָנָּה אֶבְרַח,

אָנָה אָטְמָן מִפְּנֵי בְּשֵׁתִי וּבְלִמְתִּי, וְאָמַר לְהָרִים כְּסוּנֵי וּלְגִבְעוֹת נִפְלוּ עָלַי, אוֹי מֶה הָיָה לִי, אוֹי מֶה הָיָה לִי, "עַל כֵּן אֲמַרְתִּי שְׁעוּ מִנִּי אֲמַרְר בְּבִכִּי", אוֹלֵי יְחוּס אוֹלֵי יֶרְחָס, כִּי אֵין מַעְצוֹר לִי לְהוֹשִׁיעַ גַּם אוֹתִי בְּעַת הַזֹּאת, כִּי הִרְבָּה רוּחַ וְהִצְלָה לִפְנָיו, כְּמוֹ שִׁכְתּוֹב, "הֵן כָּל תּוֹכַל וְלֹא יִבְצֵר מִמּוֹד מִזְמוּה, וּמִי יֹאמַר לָךְ מֶה תַּעֲשֶׂה". עַל כֵּן בְּאֵתִי כְּעֵנִי בִּפְתַח, רָשׁ דָּל וְאֶבְיוֹן, נִגּוּעַ וּמַעֲנָה, מִבְּלָבָל וּמִטְרָף עֵנִי וְכוּאֵב, לְצַעַק וּלְזַעֲוֹק לִפְנֵי הַדָּרַת קִדְשֵׁתְכֶם. רַבִּי רַבִּי רַבִּי "אֲבִי אֲבִי רַכֵּב יִשְׂרָאֵל וּפְרָשָׁיו", נִהִירוּ דְבוֹצִינָא דְאוּרִיְתָא, "עוֹרָה לְמֶה תִּישֵׁן", אֵיךְ תּוֹכְלוּ לְסַבּוֹל צָרוֹת יִשְׂרָאֵל, קוּמוּ וְהִתְעוֹרְרוּ עִם כָּל הַצְּדִיקֵי אֲמַת לְהִסְתַּכֵּל וּלְרַאוֹת בְּמִרְרוֹת צָרוֹת נַפְשֵׁנוּ, "הַקִּיצוּ וְרַנְנוּ שׁוֹכְנֵי עָפָר", קוּמוּ יִשְׁיֵנִי מִכֶּפֶל לְסַעְדֵינוּ. צְדִיקֵי יְסוּדֵי עוֹלָם, קוּמוּ בְּעִזְרַתְנוּ בְּעַת צָרָה הַזֹּאת, חוּסוּ וְחַמְלוּ עַל כָּל עַדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וּבְתוֹכְכֶם עָלֵי הַחוּטָא וְהַפְּגוּם, הַמְּלֵא חֲטָאִים מִכַּף רִגְלָ וְעַד רֹאשׁ אֲתֶם יִדְעֶתֶם "אֵת כָּל הַתְּלָאָה אֲשֶׁר מִצְּאֵתְנוּ" מִיּוֹם גְּלוּת הָאָרֶץ עַד הַנְּהָ, כָּל מֶה שְׁעֵבַר עַל כָּלֵל יִשְׂרָאֵל בְּכִלְיוֹת, וּבִפְרֻטִּיּוֹת מֶה שְׁעֵבַר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וּבִפְרֻט מֶה שְׁעֵבַר עָלֵי מִיּוֹם שֶׁנֶּאֱצְלוּ וְנִבְרָאוּ וְנוֹצְרוּ וְנַעֲשׂוּ נִשְׁמַתִּי וְרוּחִי וְנַפְשִׁי וְגוֹפִי, כָּל מֶה שְׁעֵבַר עָלֵי כָּלֵל גְּלוּל וְגִלְגוּל, (וּבִפְרֻט מֶה שְׁעֵבַר עָלֵי בַּגּוֹף הַזֶּה, כָּל מֶה שְׁעֵבַרְתִּי מֵעוּדֵי עַד הַיּוֹם הַזֶּה, מֶה שְׁאֵנִי זוֹכֵר עַדִּין וּמֶה שֶׁנִּשְׁכַּח מִמֶּנִּי, הַיִּסְפִּיקוּ כָּל אֵילֵי נְבִיּוֹת לְבָאֵר וְלְסַפֵּר אֶפְסֵי קוֹצָה מִהַפְּגָמִים שֶׁפְּגַמְתִּי בְּיוֹם אֶחָד כְּפִי מֶה שֶׁנּוֹגְעִים הַפְּגָמִים בְּמִקּוֹם שֶׁנּוֹגְעִים כְּפִי שֶׁרָשׁ נִשְׁמַתִּי, וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן מֶה שֶׁפְּגַמְתִּי בְּכָל הַיָּמִים שְׁעֵבְרוּ עָלֵי מִיּוֹם הַיּוֹתֵי עַד הַיּוֹם הַזֶּה), מִי יוֹכַל לְסַפֵּר, מִי יוֹכַל לְשַׁעַר, מֶה אֲדַבֵּר מֶה אֲתַאֲוֶנֶן, מֶה אֹמַר מֶה אֲדַבֵּר וּמֶה אֲצַטְדֵּק.

רְבוּנוּ שֵׁל עוֹלָם, תֵּן בְּלֵב הַצְּדִיק הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא הַזֶּה (אִם יִזְכֶּה לְהִיּוֹת בֵּא"י עַל קִבְר רִשְׁב"י יֹאמַר, הַשׁוֹכֵן פֶּה) וּבְלֵב כָּל הַצְּדִיקִים אֲמַתִּיִּים לְבַל יִסְתִּירוּ פְּנֵיהֶם מִמֶּנִּי, וְיַעֲמְדוּ בַּעֲדֵי לְמַלְיַצֵי יִשְׂרָאֵל, לְהַפּוֹד בְּזִכּוֹתֵי וּלְבַקֵּשׁ וּלְמַצֵּא בִּי נִקְדוֹת טוֹבוֹת, וְיַמְלִיצוּ טוֹב בַּעֲדֵי שֶׁתִּקְרַבְנִי אֵלֶיךָ בְּרַחֲמִים, וְתִתֵּן בִּי לֵב חַדָּשׁ וְרוּחַ חַדָּשָׁה תִּתֵּן בְּקִרְבִּי, שְׁאֲזַכֶּה לְהִתְעוֹרֵר מֵעַתָּה בְּאֲמַת לְשׁוֹב אֵלֶיךָ בְּאֲמַת וּבְלֵב שְׁלֵם. אֵי שָׁמַיִם הַפְּגִינוּ בַּעֲדֵי, כָּל בַּעֲלֵי רַחֲמִים וְחַמְלָה חַמְלוּ עָלַי, כָּל שׁוֹכְנֵי עָפָר הַעֲתִירוּ בְּעַד מְטָבַע "בִּיּוֹן מוֹצִלָּה וְאֵין מַעֲמָד" כְּמוֹנֵי.

רַבִּי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, זָכְרוּ זֹאת וְתִשְׁמְיוּ עַל לֵב, שְׁזַכִּינוּ בְּדוֹרוֹת הַלְלוּ

לשמע נפלאות נוראות גדלתכם, איך מרמז בתורה שעל ידכם לא תשכח התורה, כי הפסוק שהבאתם ראיה ממנו, שהוא כי' לא' תשכח' מפי' זרעו' הוא סופי תבות יוחא"י, ושמכם הקדוש בעצמו מרמז בפסוק "עיר וקדיש מין שמיא נחית" אשר אתם לבד יודעים סוד דברים האלה, אתם לבד יודעים גדלת ההבטחה שהבטחתם לישראל שהתורה לא תשכח מישראל על ידכם, ואיך משה רבנו עליו השלום נבא על זה בתורתו הקדושה מקדם. על כן באתי להזכיר, נא רבותי הקדושים, חמלו עלי ואל תסתכלו על כל הרע שעשיתי מעודי עד היום הזה, במחשבה דבור ומעשה, אשר המריתי אמרי אל ועצת עליון נאצתי. אל תביטו במעשי הרעים, ואל תעשו עמי פחטאי, ואל אקוץ בעיניכם, על אשר זה פמה אשר מעוררים אותי באלפים ורבבות רמזים והתעוררות, ובכמה מיני עצות נכונות בכל יום ובכל עת, להתקרב להשם יתברך, ואני בעצם קשיות ערפי קלקלתי ופגמתי בכל זה, ולא הטייתי אזני ולבי לכל זה. חוסו עלי ואל תשיתו לב לכל זה, ואל יחר אפכם בי חלילה, רק תחשבו מחשבות עוד מעתה לבל אהיה נדחה מהשם יתברך ומכם חלילה, כי עדין "אין מעצור ליי' להושיע" גם בעת הזאת, כי אין לי שום פח עתה אלא בפי לבד, וגם זה מאתו יתברך אשר לא עזב חסדו ואמתו מעמי, ונתן פח ליעף פמוני, לדבר עתה מעט דברים האלה, ועל זה תמכתי יתדותי, שתרחמו עלי ותעשו את אשר אצקה לשוב באמת להשם יתברך (ולבא לארץ ישראל מהרה בשלום, ולדבר כל זה ויותר מזה שם על ציון שלכם הקדוש), ויי' הטוב ברחמיו ישמע תפלתכם ויעזר ויגן ויושיע אותי ואת כל ישראל למענכם, ויחזירני בתשובה שלמה לפניו מהרה, ויאחזני ולא ירפני, ואל יעזבני ואל יטשני בשום אפן, עד שאצקה לשוב אליו באמת, ולהיות כרצונו הטוב מעתה ועד עולם, ולתקן בחיי את כל אשר פגמתי, בכח וזכות הצדיקים אמתים, אשר עליהם לבד אני נשען לסדר דברי אלה לפניהם ולפני השם יתברך, בעל הרכמים יודע תעלומות "וי יגמור בעדי, וי חסדך לעולם מעשי ידיך אל תרף, הוציאה ממסגר נפשי להודות את שמך, בי יכתירו צדיקים כי תגמל עלי":

אֲשֶׁרֵינוּ מֵה טוֹב הֵלְקֵנוּ בְּהִלּוּלָא דְּבַר יוֹחֵאֵי

מָה אוֹכֵל לְשִׁיעַר לָכֶם גִּדְל יְקָרַת הַדְּבָר הַזֶּה,
כִּדְאֵי לְנִסּוּעַ מֵאַרְבַּע פְּנוֹת הָעוֹלָם לְרֵאוֹת הָעֵנָן הַזֶּה...
הַכֶּלֶל, זֶה עֵנָן נִפְלָא, מְעַשֵׂי רַבִּי שְׂמַעוֹן.

וְאִמְרַתִּי הַתְּפִלָּה הַקְּדוּשָׁה שְׁנֵתִיפְסְדָה עַל תַּקְוַת קְדוּשָׁתוֹ.
וְאַחַר כֵּן רַקְדַּתִּי בְּרוּךְ הַשֵּׁם הַרְבֵּה בְּשִׂמְחַת לִבִּי.

מתוך תיאורו הנפלא של מורנו הר"ר יצחק שטרינהרץ זצ"ל, לעלייה למירון,

בשנת תרכ"ט.

תיאור נפלא, ממוורנו הר"ר יצחק שטרנהרץ זצ"ל, שבסוף ימיו עלה לארץ הקודש והתיישב בצפת, מתוך מכתבו המתעד את העלייה המסורתית למירוון לקבר הרשב"י ז"ל, בשנת תרכ"ט*

ב"ה יום ו' ערב שבת קודש

אתמול לפנות ערב תהלה לאל באתי מהלולא קדישא, בני שיחיו מה אוכל לשער לכם גדל יקרת הדבר הזה, אברך בכל לבי להשם יתברך אשר עד פה עזרני, סי איז א פיינע חתנה מען מעג פארין [זו "חתנה" יפה, כדאי לנסוע] מארבע פנות העולם לראות הענין הזה, וגדל תקף האמונה קדושה שיש לכל אחינו בני ישראל שיחיו בזה. באים אנשים מקצה ארצות.. ומפזרים הון רב...

ביום ל"ג בעמר בבקר השכם.. התחילו אנשי פה (צפת) לנסע לשם. מה אמר לכם. לא האמנתי כי יספר לי אם לא ראיתי בעיני. נסעו אנשים ונשים וטף, גם יונקי שדים.. וכל הדרך היה מלא שמחה לגדל חביבות הדבר הזה, וטרם באו לשם כבר נסעו קצת.. והיה מקום לכנס לתוך המדרש. ומקדם אמר כל אחד כל מה שבלבו, ושפכו הרבה דמעות מקירות לבם. ואחר כך בעזרת השם יתברך גדלה השמחה עד לשמים והיה קלינעט ופאק [תף ומצלתים]. וכלם בפיהם מזמרים נגונים נפלאים. והילדים מתגלחים שקורין פה חאלאקין [חלקה]. והענין הזה הוא דבר נפלא, כי יש להם שירים לזה ומרקדים עם הילדים בתנועות נפלאים. ממש פלטה נפשי בנעם הדבר הזה, והילדים דפה המה מחכמים נפלאים לא נראה כזאת, הפלל, עס איז א [זה] ענין נפלא, מעשי רבי שמעון. ואנכי תהלה לאל זכיתי לעמד אצל הציון ממש, ואמרתי התפלה הקדושה שלנו שנתסדה על תקף קדשתו. ונשאתי עיני למרום ונתתי שבח והודיה לפניו יתברך אשר איש בערפי יזכה לעמד ביום הזה על ציון שלו הקדוש. ופרשתי שיחי מקירות לבי, וזכרתי כל הנפשות הנרשמים אצלי ואחר כך רקדתי ברוח השם הרבה בשמחת לבי. עד שמתוך הרקידה ישבתי עצמי על החמור לחזרה...

*מתוך מכתבי מוהר"י בספר "עלים לתרופה". ראוי לציין כאן את עדותו של הגאון מטשעהרין ז"ל, בהקדמה לספר "עלים לתרופה": ומחמת כי אלו המכתבים רבם כקלם הם ממה שהשיב לבנו החסיד וכו' מורנו הרב יצחק זכרון לברכה על פן ראינו להזכיר מקצת שבחו של הרב יצחק הנ"ל כי היה איש תם ונורא אלקים וכו' מנעוריו. ועסק הרבה בתורה ובעבודת ה' כל ימיו וגם קצת בדרך ארץ, וכל ימיו לא נהנה משל אחרים, רק אדרבא היה מהנה לאחרים יותר מקפי יקלתו, בעל צדקות ומכנים אורחים, ונהנה בעל מדות טובות וישרות, ומערב בדעת עם הבריות, ומצא חן ושקל טוב בעיני אלקים ואדם, וכופי ימיו וזה לקבל דירתו פארץ הקדושה בעיר הקדש צפת טובב"א, וגם שם היה נקבד ונשוב מאד בעיני כלם ונפטר בשם טוב, ומקום קבורתו סמוך ממש לקבר הרב הקדוש בעל המספר 'שלקו ערוך' בית יוסף' וכו' כדיוע:

שיר בר יוחאי:

להרב המקובל האלהי הרב רבי שמעון לביא זיע"א בעהמוח"ס כתם פז:

בר יוחאי, גְּמִשְׁחַת אֲשֶׁרֶךָ, שְׁמֹן שֵׁשׁוֹן מִחֲבֵרֶיךָ:

בר יוחאי, שְׁמֹן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ, גְּמִשְׁחַת מִמִּדַּת הַקֹּדֶשׁ,
בר יוחאי: נְשִׂאת צִיץ נֶזֶר הַקֹּדֶשׁ, חֲבוּשׁ עַל רֹאשְׁךָ פְּאֶרְךָ:

בר יוחאי, מוֹשֵׁב טוֹב יְשֻׁבֵת, יוֹם נִסְתָּה יוֹם אֲשֶׁר בְּרַחַת,
בר יוחאי: בְּמַעֲרוֹת צוּרִים שְׁעִמְדַתְּ, שֵׁם קִנִּית הוֹדֶךָ וְהִדְרֶךָ:

בר יוחאי, לְעֵצֵי שֵׁטִים עוֹמְדִים, לְמוֹדֵי ה' הֵם לּוֹמְדִים,
בר יוחאי: אֹרֶךְ מִפְּלֵא אֹרֶךְ הַיְקוּד הֵם יוֹקְדִים, הֲלֹא הִמָּה יוֹרֵךְ מוֹרְךָ: בר יוחאי

בר יוחאי, וְלִשְׁדָּה תַפְּוּחִים, עֲלִית לְלֶקֶט בּוֹ מְרַקְחִים,
בר יוחאי: סוּד תּוֹרָה כְּצִיצִים וּפְרָחִים, נַעֲשֶׂה אָדָם נְאֻמָּר בְּעִבּוֹרְךָ:

בר יוחאי, גְּאֻזְרַת בְּגִבּוֹרָה, וּבְמִלְחָמַת אֲשִׁידַת הַשְּׁעָרָה,
בר יוחאי: וְחֲרַב הוֹצֵאת מִתַּעֲרָה, שְׁלַפְתָּ נֶגֶד צוּרְרֶיךָ:

בר יוחאי, לְמִקּוֹם אֲבָנֵי שֵׁשׁ, הִגַּעַת וּפְנֵי אַרְיָה לִישׁ,
בר יוחאי: גַּם גָּלַת כּוֹתֶרֶת עַל עֵישׁ, תְּשׁוּרֵי וּמֵי יִשׁוּרְךָ:

בר יוחאי, בְּקֹדֶשׁ הַקֹּדְשִׁים, קוֹ יְרוֹק מִחֲדָשׁ חֲדָשִׁים,
בר יוחאי: שְׁבַע שְׁבַתוֹת סוּד חֲמוּשִׁים, קִשְׁרַת קִשְׁרֵי שֵׁן קִשְׁרֶיךָ:

בר יוחאי, יוֹד חֲכִמָּה קְדוּמָה, הַשְּׁקִיפָה לְכַבּוּדָה פְּנִימָה,
בר יוחאי: ל"ב נְתִיבוֹת רֵאשִׁית תְּרוּמָה, אֶת כְּרוֹב מִמְּשַׁח זֵיו אוֹרְךָ: בר יוחאי

בר יוחאי, אֹרֶךְ מִפְּלֵא רוּם מַעְלָה, יֵרֵאת מִלְּהַבִּיט כִּי רַב לָהּ,
בר יוחאי: תַּעֲלוּמָה וְאֵין קוֹרָא לָהּ, נְמַת עֵין לֹא תִשׁוּרְךָ:

בר יוחאי, אֲשֶׁרֵי יוֹלְדֶתְךָ, אֲשֶׁרֵי הָעַם הֵם לּוֹמְדֶךָ,
בר יוחאי: וְאֲשֶׁרֵי הָעוֹמְדִים עַל סוּדְךָ, לְבוּשֵׁי חֲשׁוֹן תְּמִידָה וְאוֹרֶיךָ: בר יוחאי

וְאֲשֶׁרֵי הַנוֹסְעִים עַל צִיּוּנְךָ, וְהַלּוֹמְדִים מֵאַמְרֶיךָ:

בר יוחאי, גְּמִשְׁחַת אֲשֶׁרֶךָ, שְׁמֹן שֵׁשׁוֹן מִחֲבֵרֶיךָ:

אמר רבי עקיבא

אמר רבי עקיבא, אשריכם ישראל, לפני מי אתם מטהרין, ומי מטהר אתכם, אביכם שבשמים. ואומר, מקנה ישראל יי, מה מקנה מטהר את הטמאים, אף הקדוש ברוך הוא מטהר את ישראל:

שיר ואמרתם כה לחי:
ואמרתם פה לחי, רבי שמעון בר יוחאי:
ואמרתם פה לחי, רבי שמעון צדיקאי:

- איש אלקים קדוש הוא, אשרי עין ראתהו, לב חכם ישפיל פיהו, אדוננו בר יוחאי. ואמרתם:
ברוך הוא מפי עליון, קדוש הוא מהריון, מאור גליל העליון, אדוננו בר יוחאי. ואמרתם:
גבור ואיש מלחמה, בדת תורה תמימה, מלא מדע וחכמה, אדוננו בר יוחאי. ואמרתם:
דרש כל תעלומות, בעז ותעצומות, עלה מעלות רמות, אדוננו בר יוחאי. ואמרתם:
החבא בתוך מערה, מפני הגזרה, שם למד סתרי תורה, אדוננו בר יוחאי. ואמרתם:
ישם נבא מענין לו, וחרוב למאכלו, מזה טוב חלקו וחבלו, אדוננו בר יוחאי. ואמרתם:
זכר צדיק לברכה, דין ריבא ובר ריבא, זכה רבים וזכה, אדוננו בר יוחאי. ואמרתם:
חדש כמה הלכות, הם במשנה ערוכות, זה המרגיז ממלכות, אדוננו בר יוחאי. ואמרתם:
טהר את עיר טבריה, עשה אותה נקייה, הודו לו משמיא, אדוננו בר יוחאי. ואמרתם:
ידע כל הנסתרות, דבריו עושים פרות, בטל כמה גזרות, אדוננו בר יוחאי. ואמרתם:
כל ימיו אשר חיה, אות הקשית לא נתיה, כי הוא אות עולם חיה, אדוננו בר יוחאי. ואמרתם:
לכל ישראל האיר, בסוד תורה בההיר, פאור החמה מזוהיר, אדוננו בר יוחאי. ואמרתם:
מקום פחר בשמיא, עם הנביא אחיה, זה מבני עליה, אדוננו בר יוחאי. ואמרתם:
נהמד מאד למעלה, זכה ליקר וגדלה, כתר עליון לו נגלה, אדוננו בר יוחאי. ואמרתם:
סיני סיני לו נקרא, ארי שבתבורה, ממנו תצא תורה, אדוננו בר יוחאי. ואמרתם:
עשה שבועים תקונים, יקרים מפנינים, כס תקן העליונים, אדוננו בר יוחאי. ואמרתם:
פתח את פיו בחכמה, הוציא אור תעלומה, תקן וזרי חמה, אדוננו בר יוחאי. ואמרתם:
צדיק יסוד העולם, גלה מדרש הנעלם, יכול לפטור העולם, אדוננו בר יוחאי. ואמרתם:
קולו זמר עריצים, והכרית את הקוצים, והציל הלחוצים, אדוננו בר יוחאי. ואמרתם:
ראה פניו מאירים, בשבתו עם חברים, עת גלה סוד נסתרים, אדוננו בר יוחאי. ואמרתם:
שילום רב על משכבו, מזה יפיו ומה טובו, דובר אמת בלבבו, אדוננו בר יוחאי. ואמרתם:
התרתו זמן לנו, היא מאירת עינינו, הוא ימליץ טוב בעדנו, אדוננו בר יוחאי. ואמרתם:

ספרים נוספים בהוצאת המכון

באש ומים

ספר בזוגיים מרחיק המחודד את חייו של רבי נתן, תלמידי הקרוב של ר' נתן, מילדותו והתקרבותו ועד לשיאב דמותה של חגגות בדלכל לחרות סולל רקט נרחב ממאורעות והיו החסידות באותה תקופה.

ליקוטי מוהרן "אשורית"

ליקוטי מוהרן הוא הספר שבו נכתבו חרותי השגבחת והעמוקת של שרתו הרב רבי נתן ליקוטי מוהרן אשורית הנה מלאכת מחשבת של מהרות כלס כהרפסה כהרה וכאחת מאירות עניים, וישורת בסמן כתב אשורית שמשלת הלימוד כה נבחה ומסונלת לזכרון, כמובא בספרים הקדשים.

אנטומיה של הנשמה

אירת שופת זן מגלה את הכחות החתים המקבילים לכל חלק בכרישת האדם ומכנה שם מהו הנשמה? ומהו מחזור הדם והחוסק? המות העניים, המה, הדיים וכו'. מעורר שרעות נעמאת נבחה ליכולת האדירה של האדם, וחזונו לשלכות וחזקן הבריאה.

לעבור את הצר

סדרך משע לחרות בדלכל הדרכה משעית מפרטת לצד לחות כחי האם יום לסי החרות והחובנות החתיות שר נתן נילה הספר גם משמש כספר יסור והדרכה כאמנה וכדורות.

הנשק העדין

תפילות קצחת מרגשות וענוות ללב מאכחת עפי ליקוטי תפילות כל תפילה כעמוד נסדר, ובסופה מופיע המקור.

הכסא הריק

אמר של חובבת ועאת לחים מלאי משמעות, שפתה וחיות קרוב למאה מתנמים מהניו של ר' נתן כטיבור את רב מברז.

'תורתו מגן לנו היא מאירת עינינו

מכון נחלת צבי מברך
את רבבות עם ישראל
העולים למירון
ליום ההילולא
של התנא האלוקי
רבי שמעון בר יוחאי

הוא ימליץ טוב בעדנו אדוננו בר יוחאי'

קטלוג וכל ספרי מכון נחלת צבי, להשיג:
רח' אבינודב 8 ירושלים, ת.ד. 5370 ירושלים 91053
טל: 02-582-4641 פקס: 02-582-5542